ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

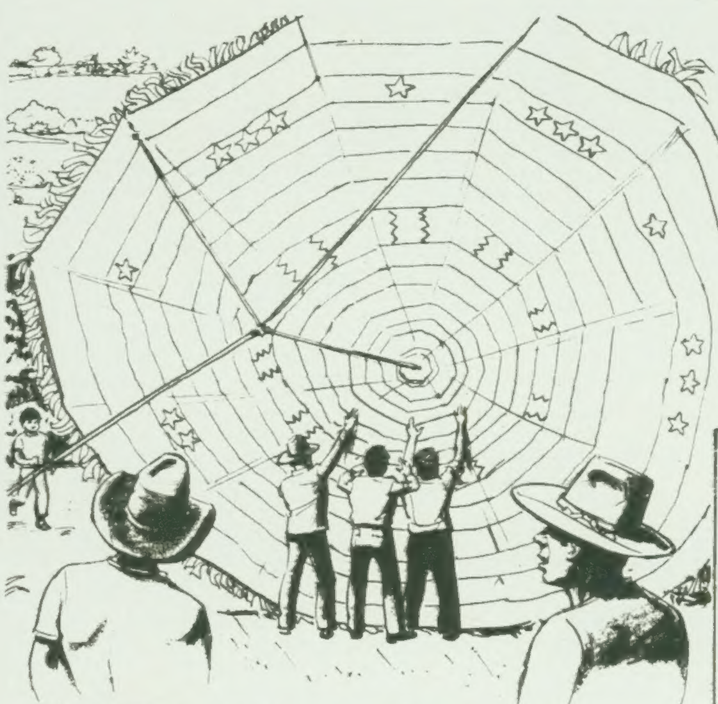
3. II 1989. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LI • 2000 ДИН. • БРОЈ 1936

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
ВАС БЕСПЛАТНО ВОДИ НА ФИЛМ

•ЏОНИ 5•

Рипли — Веровали или не!

БОГАТО УКРАШЕНИ ЗМАЈЕВИ

СВАКЕ ГОДИНЕ ПРАВЕ СЕ ЗА ДВОДНЕВНО СЛАВЉЕ КОЈЕ СЕ ОДРЖАВА У ГРАДУ САНТЈАГУ У ГВАТЕМАЛИ. ИАКО ЈЕ ИЗРАДА ОВИХ ЗМАЈЕВА КОЈИ У ПРЕЧНИКУ ИМАЈУ И ПО 9 М. ВЕОМА СКУПА, ПОСЛЕ СВЕЧАНОСТИ ОНИ СЕ ОБАВЕЗНО СПАЉУЈУ.

МАМАЦ РИБА

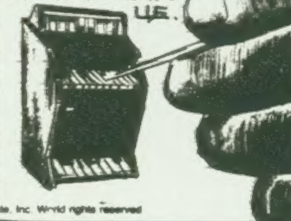
РЕТКА ВРСТА ШКРПИНЕ, IRACUNDUS SIGNIFER, ПРИВЛАЧИ ПЛЕН ТАКО ШТО ИЗДИГНЕ ЛЕЂНО ПЕРАЈЕ КОЈЕ СЕ ТАД ПРЕТВАРА У „РИБУ" СА КРУПНИМ ОЧИМА И ОТВОРЕНИМ УСТИМА.

Ситушне електричне оргуље

НАПРАВИО ЈЕ ФРАНЦУЗ ХУБЕР МОЛАР. ВИСОКЕ СУ СВЕГА 28 СМ, А НА ЊИМА МОЖЕ ДА СЕ СВИРА САМО ПОМОЋУ ЧАЧКАЛИЦЕ.

ЗАМАК

КРАЈ ЈОНСДОРФА У СР НЕМАЧКОЈ, ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

УДОВИЦЕ

ИЗ НОВОГВИНЕЈСКЕ ОБЛАСТИ МАРКАМ НОСИЛЕ СУ НЕКАДА ЛОБАЊУ СВОГ ПОКОЈНОГ МУЖА ОКАЧЕНУ НА КАНАПУ ОКО ВРАТА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● истраживања у неким затворима у Француској показала су да боравак иза браве продужава живот. По-

казало се да осуђени на доживотну робију живе чак много дуже од слободних људи. Смањена смртност затвореника подразумева и одређену отпорност на све болести, укључујући и оне најтеже. Зашто? Зато што воде миран и уредан живот.

●●● научници са тексашког универзитета А и М произвели су пластичну материју која садржи атоме злата. Од ове пластике праве се танке облоге за заштиту од атомског зрачења јер, захваљујући великој атомској тежини, злато веома упија све врсте зрачења.

●●● јапанска „Мазда" изнела је на тржиште батерију са малим процентом меркура који је познат као веома отрован. До 1990. количина овог елемента у батеријама биће смањена за 15 пута, а с тим и његова укупна годишња потрошња – од 132 на само три тоне.

●●● њујоршки лекари потврдили су да је још 1977. једна жена била заражена вирусом сиде. Досад се сматрало да се овај вирус појавио касније.

●●● нова реформа школе у Италији предвиђа избацивање географије из наставног програма. Одмах је установљен Национални комитет за заштиту географије који ће покушати да тврдокорним реформаторима докаже да у свету као што је наш познавање ове области има велики културни и практични значај. Не зна се да ли ће превладати здрав разум или ће се догодити нешто још горе: постоји предлог да се из наставе избаци и историја!

●●● Влодзимир Клужњак, астроном са Калифорнијског универзитета, открио је да пулсари (дегенерисане звезде и васионски радио-извори) који се за само један секунд окрену око своје осе прогутају све што им се нађе у близини од 10 милиона година што је, у космичким размерама, такође изузетно кратко време.

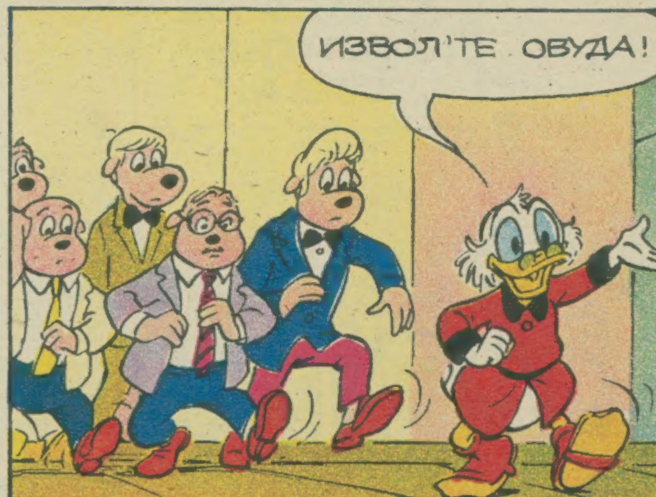

Илустровао Димитрије Костић

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ДОБРО ДОШЛИ НА ПРОМОЦИЈУ НОВИХ АУТОМОБИЛА МОЈЕ ФИРМЕ!

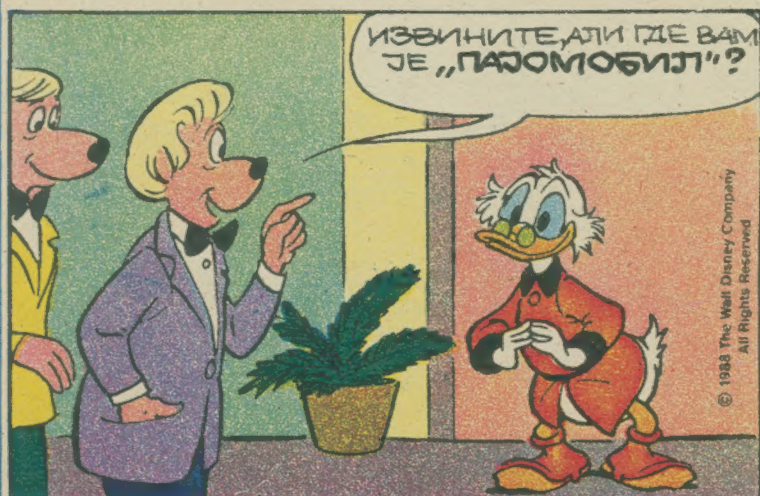

ИЗВОЛ'ТЕ ОВУДА!

ОВОГОДИШЊИ МОДЕЛИ АУТОМОБИЛА МОЈЕ КОМПАНИЈЕ НАЗВАНИ СУ ПО НАЈПОЗНАТИЈИМ ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЦЕ ПАТАК!

ОВО ЈЕ „БАЈОМОБИЛ"! ОН ЈЕ БРЗ, УДОБАН, НЕПРОБОЈАН И, НАРАВНО, СКУП!
$
Distributed by King Features Syndicate

ЕВО „ПАТОМОБИЛА"! МАЛИ, ПРАКТИЧАН, ЕКОНОМИЧАН И – ЖЕНСТВЕН!

СЛЕДЕЋИ ЈЕ „СТАЈОМОБИЛ"! ПОТПУНО КОМПЈУТЕРИЗОВАН СА БИФОКАЛНИМ ВЕТРОБРАНОМ И ПРАКТИЧНО НЕУНИШТИВ!

ИЗВИНИТЕ, АЛИ ГДЕ ВАМ ЈЕ „ПАЈОМОБИЛ"?

О, НЕ БРИНИТЕ ЗА ЊЕГА! ОН ЈОШ ЛЕЖИ НА РАДНОМ СТОЛУ!
6-26

ХУМОР ЈЕ ОЗБИЉНА СТВАР

ГЕРОВИЦАЛ – ЛЕК ЗА ДУШУ

За последњих 18 година Сарајлија Расим Јакубовић сакупио је 20.000 разних вицева! И све их зна – напамет

За почетак једна загонетка: иде од уста до уста, од ува до ува, гласно и шапатом, али је ипак гласније кад се шапуће. Шта ја то?

Специјално за ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

– Сине, зашто ти је професор дао јединицу из географије?

– Нисам ништа знао о голфској струји...

– Е, свашта! – изненади се отац. – Па нисам ја тебе послао у школу да постанеш електричар...

* * *

– Мама, дај ми чоколаду! – виче дете.
– Како се каже? – подсећа га мајка.
– Хоћу чоколаду!
– Како, како?
– Мама, молим те-дај ми чоколаду.
– Е, не може, сад ће ручак!

* * *

Мајка уђе у стан и изненади се:
– Сине, шта тата ради тамо у ћошку?
– Лоше ми је урадио домаћи задатак па сам га казнио!

* * *

– Перице, одакле нам долази струја?
– Из џунгле!
– Ма, откуд ти та идеја?! – наљути се учитељица.
– Па кад је синоћ одједном настао мрак, мој тата је рекао: „Они мајмуни опет искључили струју!"

Две вране радознало посматрају млазни авион.

– Како само брзо лети! – диви се једна.

– И ти би тако брзо летела кад би ти запалили реп! – узвраћа друга.

* * *

– Какав је ово пас?
– Полицијски.
– Али, он уопште не изгледа као полицијски...
– Е, то је пас тајне полиције!

* * *

– Хоћеш да ти испричам две цаке?
– Хоћу.
– Цак-цак!

* * *

– Јеси ли био у зоолошком врту?
– Јесам.
– А колико?

* * *

– Како је Мујо постао атеиста?
– ???
– Убио Суљо Бога у њему!

* * *

Расим Јакуповић – оком и пером карикатуристе Хасана Фазлића

Шала, досетка, а популарније и чешће – виц.

Сигурно не постоји човек који не воли да чује духовиту досетку. Али, и по томе се људи веома разликују: једни вицеве изврсно памте и причају с лакоћом, другима, опет, иако се труде, ово теже успева. Неки су истински шампиони по броју вицева које знају и по начину како их казују. Један од таквих несумњиво је и тридесетшестогодишњи Сарајлија Расим Јакубовић, међу пријатељима познат као Геро.

Многи би вероватно позавидели Расиму и његовој збирци разноврсних вицева: преко 20 (и словима: двадесет) хиљада шала уредно је записано, нумерисано и укоричено у седам дебелих свезака. Али, сви ти вицеви, чак и они које још није записао, такође су уредно смештени и у Расимовом памћењу: у тренутку кад не може да се сети неке шале, Гери је довољно да погледа њен редни број или прву реченицу и – готово! И као што вицеве изврсно памти, Расим их и врхунски казује, јер виц много губи у својој духовитости и поруци уколико се не исприча језгровито, глатко, јасно и кратко. Другим речима: то мора да буде литерарна, језичка, глумачка па и филозофска минијатура.

Подсећајући на познату мисао да хумор, дакле и виц, у животу треба схватити и те како озбиљно, Расим свом несвакидашњем хобију (да ли је то само хоби?) тако и прилази – озбиљно, радно, истраживачки, далеко од обичног, понекад и испразног засмејавања друштва. Јер, напомиње он, још је Хераклит рекао да не ваља бити тако шаљив да сâм изгледаш смешан.

У кризи су и шале

Како је рођен и одрастао у Сарајеву, граду чији су житељи познати по својеврсном хумору, у коме често не штеде ни себе, Расим је наследио онај јединствени, може се рећи сарајевски осећај за духовитост.

Расима је вицевима „заразио" један момак из његовог краја. Неколико година старији од Расимове генерације, он је за те дечаке био нека врста идола, оличење духа и шарма, прави „фрајер". Први вицеви које је Расим забележио били су управо од тог младића. Истина, дотад је из новина сакупљао карикатуре и афоризме, али од 1970. године његова прва, права и једина љубав, која се граничи са страшћу су – вицеви. Иако их лако, брзо и дуго памти, ипак их записује на цедуљице и данима носи у џеповима или одлаже у фиоку, а затим стилски и језички уобличи, прекуца и корички у свеске. Тако је за протеклих 18 година сакупио преко 20.000 вицева, што значи да је дневно бележио, у просеку, три вица. Временом су његови пријатељи, али и непознати људи, сазнали за ову збирку па су свесрдно давали своје „прилоге" за Расимову вицологију. Од једног пријатеља добио је и заједнички наслов за све свеске: ГЕРОВИЦАЛ. Јесте, назив подсећа на познати „Геровитал" који, наводно, подмлађује и враћа снагу, али и ГЕРОВИЦАЛ има слично дејство. Колико пута су Расимови пријатељи провели ноћ читајући његове свеске или слушајући Герину живу реч.

Али, према мишљењу Расима Јакубовића, а њему би требало веровати, криза је захватила и вицеве. Последњих година мање их је него пре. Ни квалитет им није као у стара, добра времена. Виц је, дакле, много више од обичне пошалице. У озбиљна времена и шале су оштрије, директније и – са мање духа...

Телефонски број за вицеве

Расим ради у сарајевској пошти, на аутоматским информацијама. Али, како је заљубљен и у свој посао, он је у сарајевска аутоматска обавештења унео новине каквих нема ни у много већим и познатијим градовима код нас и у свету. На разним бројевима Сарајлије могу да чују најсвежије вести, тв-програм, забавну и народну музику, важне догађаје у граду... Усамљена или радознала деца могу из телефонске слушалице да чују приче и бајке. Захваљујући упорности Расима Јакубовића, Сарајево ће ускоро добити и нарочит телефонски број: кад се окрене, аутомат ће емитовати – вицеве. Ни Расиму ни нама није познато постоји ли нешто слично у свету.

Некад се Расим врло успешно бавио стрељаштвом. Данас је тренер. И као што је раније непогрешиво погађао у мету, тако данас вицевима прецизно гађа дух пријатеља и слушалаца. Прочуо се кад је прошле године казивао вицеве у ноћном програму Радио-Сарајева. Од тада га позивају на разне приредбе. Каже да су студенти најбоља и најдуховитија публика. Наравно, слушаоци најчешће траже оне вицеве који се причају само у интимном друштву, тзв. такозване „масне" или „с брадом". По занимању, нарочито данас, не заостају ни политичари. Али, хумор је све више озбиљна ствар.

Иван Лончар

– Заиста не разумем своје родитеље – жали се један малишан. – Кад галамим – тата се дере на мене, а кад сам миран – мама ми мери температуру!

*** * ***

Отац и син гледају оперску представу.
– Тата, зашто онај чика стално прети палицом оној тети? – шапну малишан.
– Псссст! Он њој не прети, он диригује!
– А зашто онда она стално вришти?

*** * ***

– Деда, имаш ли ти зубе?
– Немам!
– Одлично, онда ми причувај ове орахе!

*** * ***

– Друже професоре – каже студент на испиту – молим вас, дајте ми десетку.
– Какву десетку, кад ниси имао појма!
– Па да не долазим два пута!

*** * ***

– Кад ћеш ми вратити оних хиљаду динара?
– Сутра.
– Али, ти већ месецима говориш исто!
– Е, видиш, ја нисам од оних што данас кажу једно, а сутра друго!

*** * ***

– Зашто балерине ходају на прстима?
– ???
– Да не пробуде публику!

*** * ***

Један човек данима шета поред складишта динамита.
– Друже, зашто си свакодневно поред овог објекта? – упита га милиционер.
– Одвикавам се од пушења!

– Друже водниче, опрао сам капу па ми сад малена.
– Ништа, сад опери и главу!

*** * ***

Дође мачка пред мишју рупу и залаје:
– Ав! Ав!
Мислећи да је напољу пас, миш слободно изиђе, али мачка скочи и прогута га. Затим се у сласт облизну:
– Какс је добро кад се зна неки страни језик!

*** * ***

На врху Ајфеловог торња жена упита водича:
– Да ли се људи често бацају одавде?
– Не, само једанпут!

*** * ***

– Како живиш? – пита радник радника.
– Луксузно!
– Како луксузно, кад су нам овакве плате?
– Лепо: једем лук, а очи ми сузе!

*** * ***

– Бррррр – стресе се птица на телеграфској жици.
– Је л' ти хладно? – упита је друга.
– Не, већ ме голица неки телеграм!

*** * ***

– Шта је човек коме је отац Далматинац, а мајка Банаћанка, он рођен у Македонији, студирао у Србији, војску служио у Црној Гори, радио и оженио се у Словенији, а умро у Босни?
– ???
– Покојник!

*** * ***

Мујо и Хасо нађу се после бродолома на пучини Тихог океана. Мујо се домогне неке даске и одржава се на површини, а Хасо се дави недалеко од њега и виче на сав глас:
– Упомоооћ, Мујо! Удавих се! Упомооћ!
– Шути, болан, шта се дереш! Па знаш да смо у Тихом океану!

ГДЕ СЕ

Легенда о Атлантиди вековима је заокупљала машту људи. Према скромној процени, о њој је написано око 2000 књига које се углавном баве најсложенијим питањем из целе те приче: да ли је икада постојала?

Приче из старина кажу да је Атлантида имала бујну вегетацију, да ју је насељавао образован и цивилизован народ, била је богата минералима, златом и сребром, имала је хране у изобиљу.

Прву белешку о легендарном краљевству оставио је Платон када је 347. пре нове ере записао како је, као младић, присуствовао филозофској расправи између Сократа и неколицине његових пријатеља. Том приликом навео је како је Критија говорио о Атлантиди, краљевству за које и он зна и које је потицало из давнина.

Описао га је као некада моћну државу чији је народ постао подмитљив тако да су га вође одвеле у пропаст. Према извештајима египатских свештеника које је Критија цитирао, Атлантиду је уништила разорна ерупција вулкана пропраћена таласом плиме који је заувек прекрио острво. Од тада је Атлантида, захваљујући Платону, постала светиња за многе пустолове, археологе, историчаре и многе друге подложне чарима легенди. Али, ниједан од њих није успео да нађе потонуле остатке те древне утопије.

Игнејшс Донели амерички конгресмен

НАЛАЗИЛА АТЛАНТИДА

ПРЕМА ЛЕГЕНДИ, ВЕОМА БОГАТ, ЛЕП И СРЕЋАН НАРОД НАСЕЉАВАО ЈЕ ОСТРВО АТЛАНТИДУ. ДА ЛИ ЈЕ ТАЈ РАЈ НА ЗЕМЉИ ПОСТОЈАО, ГДЕ СЕ НАЛАЗИО И КАКВА ГА ЈЕ КАТАСТРОФА УНИШТИЛА?

Као време уништења Атлантиде Платон наводи раздобље око 9600. године пре нове ере, а смешта је „иза Херкулових стубова", то јест иза Гибралтарског мореуза. Ово су речи којима је описује: „У средишту острва, у близини мора, налазила се равница за коју се причало да је најлепша и најплоднија од свих равница, а близу средишта ове равнице... невелико брдо. У самом средишту налазило се светилиште посвећено Посејдону и Клеиту, окружено златним зидом кроз који нико није смео ући". Наставља са описом величанствених топлих и хладних извора, раскошних храмова и домова. Све у свему, задивљујућа слика краљевства које је пре свог пада уживало највеће добробити цивилизације.

Илустровао Брана Јовановић

Нуклеарна експлозија

Од Платонових дана изречене су многе претпоставке о томе где се налазила легендарна Атлантида. Али, сва трагања за њом била су узалудна. Године 1882. Игнејшс Донели, амерички политичар, конгресмен, објавио је два рада о Атлантиди која су побудила поновно занимање за ову легенду. Први је носио наслов „Атлантида, антидилувијски свет", а други „Рагнарок, доба ватре". Своју Атлантиду сместио је у Атлантски океан.

Већина Донелијевих теорија била је, међутим, оповргнута. Огромни гребен у Атлантику који се протеже од Исланда до Тристан да Куна не тоне, како је он то тврдио, већ се, напротив, издиже. И то непрестано већ хиљадама година.

Један теоретичар тврдио је да се јегуље селе у Саргаско море јер „памте" извор свеже воде који се тамо некада налазио. Други је, опет, сматрао да четири милиона квадратних миља траве која плута на површини мора код Флориде крије потопљени град. На срећу, ниједна од ове две претпоставке није тачна.

Неки су тврдили да је у легенди о Атлантиди реч о Сцилским острвима код корнволске обале, затим да је некада постојао велики земљани мост између Енглеске и Америке преко Исланда и Гренланда или су нагађали како се тајанствено острво налазило чак негде у Пацифику. Све те теорије стручњаци су током година успели да оповргну.

Можда је највероватнија тврдња да је реч о Бимининију, малом острву код Бахама над којим виси велики знак питања због низа необјашњивих налаза.

Амерички фотограф Едгар Кејс, који је умро 1945, тврдио је да је у мислима посетио Атлантиду. Иако, како је рекао, никада није читао Платона, острво је описао истим речима као и грчки филозоф. По Кејсу, Атлантида је нестала у нуклеарној експлозији коју су изазвали њени житељи изузетно обдарени за науку. Такође је прорекао да ће део храмова бити нађен 1968. или 1969. године.

И заиста, 1969. један рибар са Биминија повео је археолога др Џ. Менсона Валентина да му покаже два правоугаона камена блока на осам метара дубине северно од тачке зване Рајски рт. Менсон је касније заступао тезу да су та два паралелна блока, отприлике пола километра дугачка и пет метара широка, остаци великог зида луке. Године 1970. др Џон Хал са универзитета у Мајамију изјавио је да је реч о природном феномену названом „плеистоценски обални камен". Тако су се још једном изјаловиле наде да је легендарна Атлантида коначно откривена.

Међутим, две касније експедиције, из 1975. и 1977, нашле су код истог тог Биминија камени блок обрађених ивица што је без сумње човеково дело. Порекло блока ни до данас није утврђено.

Калисто или Атлантида?

Многи научници су уверени да Платонова Атлантида није нађена јер је славни филозоф погрешно разумео где се она налазила. Они сматрају да се ради о минојској цивилизацији коју је са лица земље збрисала страшна вулканска ерупција.

Да ли је онда Платонова Атлантида, у ствари, бронзано доба минојске културе која је цветала на острвима у Егејском мору до отприлике 1500. године пре нове ере? Многи докази иду у прилог овој теорији.

Средиште минојске културе представљао је град Кносос на острву Криту. Године 1967. грчки археолог Спиридон Маринатос започео је ископавања на острву Калисту у Егејском мору. Тамо је открио остатке града који ће постати познат као егејска Помпеја, јер је, као и римска, уништен у страшној вулканској ерупцији. Некадашњи Калисто сада се назива Санторини или Тера и најјужније је острво Киклада. Тамо је Маринатос под слојем вулканског пепела дебелим тридесет метара открио трагове трагедије која је збрисала све живо.

Верује се да су становници, упозорени низом мањих земљотреса и ерупција напустили своје домове и исловили у чамцима, али нису умакли више од 110 километара пре но што је дошло до катастрофе. Њихове лађе засули су ватра и пепео, а затим је уследио талас плиме и докрајчио их. Поједини историчари чак сматрају да су управо ти облаци пепела криви за пошасти које се помињу у причама Старог завета, а које су захватиле Египат.

Тако је окончано златно доба минојске цивилизације. Нађени лешеви били су поцрнели од пепела или потпуно угљенисани. Они су могли да буду онај цивилизовани народ из Платонове Атлантиде који је знао за канализацију и имао купатила у домовима, био напредан и пловио морима. Током пет стотина година имали су врховну власт над острвима Егејског мора... а онда су нестали. Археологија нам говори да би Калисто могао бити Атлантида, односно да Платон није само забележио једну легенду.

М. Ж.

ЛЕТ КОЈИ ЈЕ ОДЛОЖИО НАПАД НА ФРАНЦУСКУ

Пошто се угруван извукао из авиона, мајор Рајнбергер прво се запитао где је то. Када је сазнао где је, запитао се хоће ли успети да на време уништи документа која је носио у ташни

Десетог јануара 1940. један немачки војни авион типа „тајфун" принудно се спустио недалеко од белгијског села Мешлен-сир-Мез. Из њега су се, прилично уздрмани и угрувани, извукли резервни официр „Луфтвафе" Ерик Хонманс (пилот) и мајор Хелмут Рајнбергер. Чињеница да су због густе магле и леда који се нахватао на крилима авиона били принуђени да слете није их много тешила. Да све буде још горе, појма нису имали где су у ствари.

На одговор нису дуго чекали. Дао им га је неки белгијски сељак који је убрзо дотрчао до њих. Господа су се, објаснио им је, спустила на тло Белгије. Податак је код мајора Рајнбергера сместа изазвао ужасну панику. У жутој актн-ташни коју је грчевито стезао уз себе налазили су се тајни планови за немачку инвазију на неутралну Белгију, Холандију и Француску.

Неуспело спаљивање

Једном речју, Хелмут Рајнбергер налазио се у гадном сосу. Тог дана требало је да присуствује састанку Генералштаба у Келну на коме ће се расправљати о плановима за инвазију које је он носио у ташни. Takoђе је прекршио строго правило по коме се важна документа никада не преносе авионом. Али, возови су били крцати, а њему се чинило да од лета војним авионом изнад сопствене територије не може бити безбеднијег и бржег начина да стигне до Келна.

Догађаји су се даље одвијали као по сценарију неке комедије из времена немог филма. Прво што је мајору Рајнбергеру пало на памет било је да строго поверљива документа мора сместа да уништи. Како гутање толике количине хартије није долазило у обзир из више разлога, одлучио је да их спали, што је свакако било безболнији и поузданији начин да их се отараси. Ту је искрсао први проблем техничке природе. И Ерик Хонманс и он били су заклети непушачи, што ће рећи да у судбоносном тренутку при себи нису имали упаљаче или шибице. Преко потребним реквизитом снабдео их је предусретљиви белгијски сељак, само прекасно.

У тренутку када је чучећи поред једне живице Рајнбергер потпаљивао прве листове, на сцену су ступили војници белгијске граничне страже – таман на време да несрећном мајору отму начета документа и ногама утабају пламичке.

Немачке официре су затим привели у команду граничне страже где су ови изрецитовали личне податке као и разлог несвакидашње посете. Док су трајале ове формалности, нагорела документа лежала су немарно одложена на столу. У близини се налазила и пећ која је, с времена на време, потмуло бубњала од силне ужарености.

Чекајући на долазак вишег официра који ће даље водити истрагу, Хелмут Рајнбергер се претварао да дрема. У тренутку који му се учинио згодним скочио је на документа и убацио их у пећ. Скочио је и војник који га је чувао, гурнуо руку у ватру и извукао немачке ратне планове. Знатно нагореле, додуше, али још употребљиве јер ће Белгијанцима и оно што је сачувано бити сасвим довољно да извуку одговарајуће закључке.

Отприлике тада појавио се и очекивани виши официр кога су описани догађаји у великој мери разгневили. Психичко стање Хелмута Рајнбергера било је већ до те мере уздрмано да је у очајању насрнуо на официра и покушао да му извуче пиштољ из футроле. Окршај се завршио тако што се Рајнбергер нашао на поду, док се са лица белгијског официра лепо читало како једва успева да обузда провалу гнева.

Смрт тим издајницима!

Рајнбергерово објашњење да је за револвером посегнуо само зато да би се убио, Белгијанцу није звучало уверљиво. У овом се, међутим, преварио. Као што му је Рајнбергер објаснио, с њим је заиста било

Илустровао Брана Јовановић

готово. Шта је могао да очекује пошто је плачове за инвазију уручио непријатељу на руке, па макар и пуким, несрећним случајем?

Било је то заправо кључно питање за оба немачка официра. Чему су, заиста могли да се надају? Испоставило се да су, у ствари, имали среће. До краја другог светског рата Рајнбергер и Хонманс проседели су у једном канадском логору за ратне заробљенике и тако избегли судбину велике већине својих другова. Остали су живи.

Али, неопрезност мајора Рајнбергера уродила је последицама које далеко надилазе појединачне судбине двојице немачких официра.

Свега дан после заробљавања Рајнбергеру је дозвољено да ступи у везу са немачком амбасадом у Бриселу. У соби озвученој скривеним микрофоном мајор је у неколико наврата уверавао немачког војног аташеа да никаквих повода за узбуну нема јер су сва документа спаљена до комадића „не већих од јагодица на прстима".

Хитлер је извештај из Брисела примио 12. јануара. Код њега је то изазвало једну од низа пословичних провала беса и хистерије, с тим што је ова, према сведочењу генерала Кајтела, тадашњег начелника Генералштаба, била најгора којој је лично присуствовао. Фирер је урлао, ударао песницама о зид и сипао грозне клевете и погрде на рачун „оних неспособњаковића и издајица" којима је на даљину претио смртном казном.

Треба га разумети. После убитачно дугог чекања метеоролози су га 10. јануара коначно обрадовали лепим вестима: две недеље ведрог зимског времена, почев од 15. јануара. Најзад је, дакле, могао да одреди дан почетка офанзиве: 17. јануар, одлучио је. Знао се и тачан час: 15 минута пре изласка сунца. Сада све то више није долазило у обзир.

Са своје стране Белгијанци су педантно проучили заплењена документа, а затим је белгијски министар спољних послова позвао немачког амбасадора на разговор. Планови из акти-ташне мајора Рајнбергера, у то нема сумње, представљају ратни план у коме су сви детаљи инвазије до танчина разрађени изузев датума почетка операција који, очигледно, треба само накнадно дописати...

А шта ако је све само „патка"?

Било би логично претпоставити да су савезници из Хитлерових ратних планова којих су се домогли пуким случајем извукли корист, али није било тако. Они су се, наиме, питали није ли просто невероватна „провала" супертајног плана инвазије у ствари дело немачке контраобавештајне службе, „патка" која би требало само да их завара.

Колико да све буде невероватније, и друга страна понашала се као да се ништа нарочито значајно није догодило. Истини за вољу, у првобитном плану направљене су извесне измене, али је у основи остао исти. Главни удар немачке оружане силе и даље је требало да води преко Белгије. Одгођен је једино почетак инвазије. Чекало се на нову повољну прилику, чекање је донело још један период лошег времена, једно одгађање друго – и тако све до пролећа. Најзад се чинило како је куцнуо прави час.

У међувремену или, боље речено, захваљујући времену које је добио одлагањем проваљене офанзиве, анонимус по имену Ерих фон Манштајн најзад је успео да скрене фирерову пажњу на себе. Претходно је месецима безуспешно покушавао да за свој план заинтересује претпостављене, али је старешински кадар испољио једнодушну незаинтересованост за замисао Ериха фон Манштајна.

Новембра 1939. Манштајн се најзад обратио правој личности, генералу Хајнцу Гудеријану, оцу „муњевитог рата". Генерал је, благо речено, био задивљен. Продор оклопних и моторизованих јединица преко Ардена право у северну Француску! Па то нико не очекује! Ардени су одувек важили за непроходне и неприкладне за ту врсту операција. Генијално! Генерал се заклео да ће новооткривеног мајстора стратегије представити Хитлеру.

Три месеца касније Ерих фон Манштајн вечерао је са Адолфом Хитлером у друштву неколицине најближих сарадника. После вечере њих двојица повукла су се у фиреров кабинет где је Манштајн до детаља упознао вођу с планом инвазије на Француску. После овог разговора у четири ока ствар је била решена.

При том ни једном ни другом ни на крај памети није пао Хелмут Рајнбергер. А требало је, у неку руку. Јер, да се овај с плановима инвазије није срушио с погрешне стране границе, операције би, као што је било предвиђено, почеле 17. јануара. Манштајнове идеје у том случају више заиста никога не би занимале.

* * *

Десетог маја 1940. године Хитлерове трупе прешле су Ардене и окупирале Француску. Тачно према плану Ерика фон Манштајна. Томе је, сасвим нехотично и посредно, кумовао и Хелмут Рајнбергер.

Мина Илић

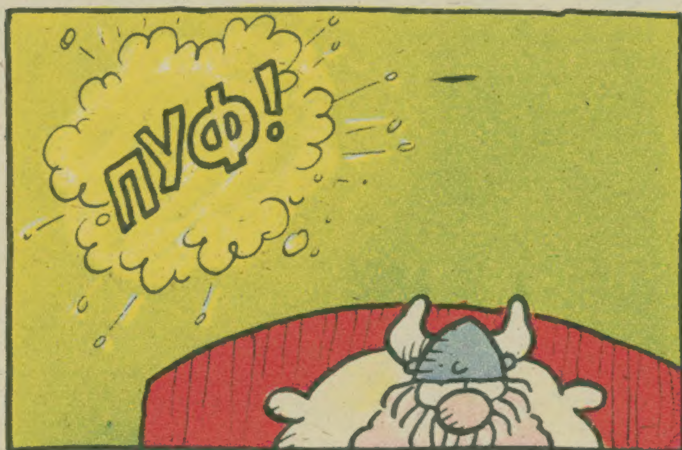
DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

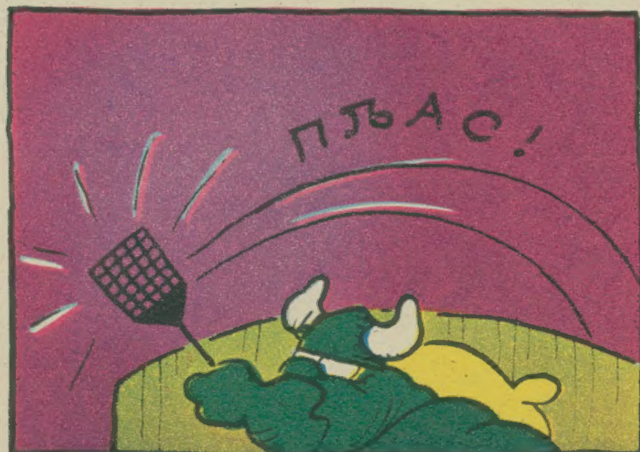

ФИЛМ „ЏОНИ 5"

Забавник вас води у биоск

Посредством „Морава филма" од 10. фебруара на репертоару Дома синдиката у Београду појавиће це амерички филм „Џони Пет". Претпремијерно бесплатно приказивање за 2000 читалаца „Политикиног Забавника" заказано је за 9. фебруар

ЗГОДЕ СИМПАТИЧНОГ РОБОТА

Љубитељи видео-касета вероватно се сећају једног од прошлогодишњих хит филмова преведеног код нас као „Кратки спој", о симпатичном војном роботу „Џонију Пет" који је прве месеце живота провео приказујући своје способности пред војним стручњацима САД у испоруци и детонацији нуклеарног оружја. Најважнији тренутак из тих дана је догађај који ће симпатичном роботу Џонију „удахнути нови живот". Ударац грома у његов трансформатор потпутно је репрограмирао, променио Џонија. Пошто више није имао ништа заједничко са својом механичком браћом и сестрама, робот је кренуо у нови живот спријатељивши се са такође симпатичном девојком Стефани. Али, како то обично на филму бива, његови власници, а пре свега људи из обезбеђења фабрике „Нова роботика", нису му давали мира. Желели су да се поново домогну своје машине и отклоне квар. А Џони Пет, упадајући у различите ситуације, почео је да поприма основне људске особине схвативши на крају да све живо може да умре уколико се растави на делове. Уз помоћ Стефани и др Крозбија, његовог конструктора, који су једини схватили да Џони више није пука машина већ робот који осећа и мисли, бежи у дивљину Монтане.

И ту је крај филмске приче о симпатичном роботу који, иако створен за најразличитије војне операције и са великом разорном моћи, све време плени добротом, хуманошћу и дечјом радозналошћу.

У току прошле и ове године овај филм могли су да виде само власници видео-рикордера, па ће приказивање другог дела филма „Кратки спој" (који сада носи назив „Џони Пет") у биоскопима вероватно највише поздравити млађа публика, мада је „Џони Пет" подједнако занимљив за све узрасте.

Одбегли војни робот, вредан иначе једанаест милиона долара, долази у полицијску станицу с лисицама на рукама... Тако нас аутори уводе у други део филма, а они који познају Џонија сигурно ће се запитати да ли тако нешто може да се догоди роботу који „може све"!

А када смо већ код Џонијевих способности, оне су право чудо технике! Петоро људи управља његовим кретњама: Тим Блејни му даје глас, Роберт Милс је задужен за његове покрете главом, Триш Липер се побринуо за мимику, Мајкл С204енсон управља покретном базом Џонија Пет, а Горд Робертсон преко одела за даљинско управљање контролише покрете горњег дела тела. И у филмској екипи којом руководи редитељ Кенет Џонсон сви се слажу: „Однос према Џонију Пет исти је као и према осталим глумцима. Понекад се посвађамо, али он се никад не наљути и не одјури у гардеробу да се исплаче".

Џони Пет је, по свему судећи, миљеник свих, понајвише публике која се у САД готово поистоветила са овим механичким јунаком. Имајући у виду велико занимање младих да виде овај филм, „Политикин Забавник", у сарадњи са „Морава филмом" и Великом дворaном Дома синдиката у Београду, одлучио је да омогући својим читаоцима да претпремијеру овог филма виде 9. фебруара. Како Дом синдиката може да прими око 2.000 гледалаца исто толико читалаца „Забавника" добиће бесплатну карту за претпремијеру „Џонија Пет".

Како и када, нека засад остане изненађење!

С. К.

ЗРНЦА ЗНАЊА, ВЕЋА И МАЊА

✻ ✻ ✻ Изгледа као поморанџа, велико је као купус, шта је то? Одговор: најновије поврће из епрувете настало у Јапану. Генетички инжењер(и) који су укрстили роткву и кинески купус те добили ово још невиђено биље препуно витамина А, каротина и осталих здравих састојака тврде да ће га посејати у пољима на лето, а производња за тржиште почеће 1990. године. Чудо од поврћа добило је име на енглеском које, преведено, значи „Наранџаста краљица”. Претпостављамо да ће и цена бити краљевска...

✻ ✻ ✻ Ево резултата једне научне студије недавно урађене у Америци. Показало се да лопте у безболу најпрецизније, тако рећи непогрешиво, ударају они играчи који боље виде на једно око, али оно на супротној страни тела него што им је рука којом се служе, на пример, ако неко боље види на лево око, а дешњак је – или обрнуто – прави је геније за безбол. Студија је показала и то да највећи број играча, њих две трећине, ипак спада у обичне смртнике који имају боље око и јачу руку на истој страни тела.

Илустровао Зоран Петновић Петко

✻ ✻ ✻ И Канађани су извршили једно пребројавање које је показало поразан резултат: сваки четврти становник ове земље не зна ни да чита, а камоли пише. Ово се сазнало из речи канадског премијера Брајена Малрунија када је одобрио суму од 550 милиона франака која у наредних пет година треба да добије битку против неписмености. Битку ће водити већ основан Национални секретаријат за аналфабетизам.

✻ ✻ ✻ Највећа морска корњача на свету угинула је крајем прошле године на једној плажи у близини Кардифа у Велсу. Тешка више од тоне та „гигантуша” дугачка је два метра и широка исто толико. Сада научници обављају аутопсију ове немани, а када заврше почеће да је препарирају како би била изложена у кардифском Националном музеју. Требаће, кажу, неколико година да се цела корњача испуни сламом.

✻ ✻ ✻ Вулкани који бљују лед – где то има? Такве појаве виђене су на Аријелу и Миранди, Урановим Месецима, а захваљујући камерама америчке сонде „Војаџер 2”. До тако чудесног и просто невероватног феномена дошло је због велике хладноће која влада око поменутих Уранових сателита. Пошто су од Сунца удаљени око три милијарде километара, на њиховој површини студен достиже минус 200 степени Целзијуса. Утроба им је, међутим, пуна усијане магме, али кад она избије, моментално се охлади до минус 33 степена и тако из вулкана тамо куља – лед.

✻ ✻ ✻ Желите ли бензин са мирисом руже, лаванде или можда – лимуна? Ускоро ће се чути и оваква питања на пумпама у оним земљама где има „и од птице млека”. Претеча намирисаног горива је – безмирисно које се већ продаје на бензинским станицама италијанске фирме „Есо”. Да се имућни не би превише обрадовали, већ су у оптицају и коментари злобника: истина је да нови бензин не смрди, али једнако је штетан када се удише...

✻ ✻ ✻ На југу Кине, јавља један лист из Хонг Конга, откривен је човек-мајмун. Има око тридесет година, висок је само 80 cm и ради све као мајмун, само нема длаке по телу. Живи, пише даље лист, са мајком и оцем који поред њега имају још два сина. После овог сазнања остаје нам да решимо бар две дилеме: да ли да се чудимо или не и – да ли би ово биће назвали човеко-мајмун или мајмуно-човек?

М. К.

ЛУКАВ

Јошицунеова ратна слава била је почетак његовог трагичног краја. Због поштовања и популарности коју је уживао у народу на себе је навукао мржњу вође клана...

Јошицуне је био најмлађи син Јошитомоа Минамотоа, вође клана који је 1159. године подигао хеиђи устанак. Убили су га издајници после слома устанка.

Јошицунеа је родила дворска дама Токива, чувена по лепоти. После очеве смрти, мајка и млади Јошицуне били су заробљени. Кијоморијо победник и вођа супарничког клана Таира, обећао је да ће им поштедети живот ако Токива пристане да му буде љубавница. Живот им је поштедео, али су Јошицуне и његова два брата одведена у будистичке храмове где су их замонашили. Њихов нешто старији полубрат по оцу Јоритомо Минамото прогнан је на полуострво Изу, на истоку земље.

Велики војсковођа

Мало се зна о Јошицунеовом детињству и младости. Због успеха у познатом гемпејском рату (1180–1185), а и због трагичне смрти, недуго након тога рата, постао је једна од најславнијих и најомиљенијих личности јапанске историје. За њега су везане многе приче и легенде у којима се јавља и Бенкеи, калуђер луталица, неустрашиви борац дивовског раста и снаге. Прича се да су се два хероја први пут срела једне ноћи на мосту Тођо у Кјоту. Ту је Бенкеи, наоружан огромним дрвеним мачем, зауставио отменог младића, готово дечака, одевеног у женске хаљине и захтевао да му се покори. Јошицуне је, пркосећи диву, одбио, спретно измичући сваки пут кад би мач, који је више личио на мочугу, био уперен у

СТВО ЈЕ НАЈОШТРИЈИ МАЧ

њега. Исцрпљен и надмудрен, Бенкеи је не само оставио дечака на миру, него му се заклео на верност до гроба.

Када је Јошицунеов старији полубрат Јоритомо Минамото подигао устанак на истоку земље, 1180. године, поново се окупила породица растурена након очеве смрти. Јошицуне је постао један од војсковођа у клану и под његовом командом извојеване су три највеће победе. Супарнички клан Таира најзад је поражен. Тако је Јошицунеова породица осветлала образ, осветила оца и ударила темеље бакуфу, новој, самурајској војној влади.

Прва од три велике Јошицунеове битке одиграла се у фебруару 1184. године на месту званом Ићинотани (данашњи Кобе). Овде су Таире дуж уског појаса земље између планина и мора саградиле несавладиве одбрамбене положаје. Али, Јошицуне је предузео изузетан подухват водећи мање од 100 одабраних самураја, ноћу, на коњима, уз стрме падине до самог врха изнад логора Таира. Кад се разданило, док је непријатељ одбијао фронтални напад, Јошицуне и његови самураји у налету су, с леђа, упали у логор изазвавши невероватну збрку међу Таирама. Преживели припадници непријатељског клана нису имали другог избора него да бродовима побегну у свој главни штаб.

Друга битка одиграла се после годину дана, фебруара 1185. Јошицуне је поново показао своје умеће у офанзивним акцијама. Упркос саветима осталих вођа, окупио је не више од 150 самураја и с њима прешао море од острва Хоншу до острва Шикоку. Пловили су малим бродовима, по веома јакој бури која им је помогла да брзо стигну до супротне обале.

Ова мала, али одлучна група ратника кренула је кроз ноћ до места Јошиме. Ту су Таире чувале заробљеног младог цара Антокуа, иначе унука њиховог вође Кијоморија, његову мајку (Кијоморијеву кћерку) и осталу царску пратњу. Јошицунеова малобројна војска пошла је у зору у напад запаливши куће. Изгледало је готово сигурно да ће се Таире, изненађене и препаднуте ватром, успаничити и изгубити контролу. Они су, међутим, с царевићем Антокуом, још дечаком, пожурили до својих бродова и успели да отплове.

Трећа, последња велика и одлучујућа битка одиграла се после мање од месец дана – 25. априла 1185. године, у Дан-но-Уру, на обали острва Хоншу. Овога пута била је то поморска битка у којој је Јошицунеов нападачки дух поново дошао до изражаја. За неколико сати борбе Таире су биле не само поражене него и потпуно уништене. Међу онима који су се удавили у мору био је и млади цар Антоку.

Након ове битке клан Минамото потпуно је учврстио своју власт у Јапану који је после дугогодишњих ратова и деоба коначно уједињен. Јоритомо Минамото постао је најснажнија војничка личност која ће неколико година касније, 1192, изнудити од цара титулу шогуна.

Прогонство

Јошицунеов ратни тријумф био је, међутим, почетак његовог трагичног краја. Због успеха који је постигао у рату, због поштовања и популарности у народу, постао је предмет безграничне мржње свог старијег полубрата Јоритома, вође клана Минамото. Није прошло много од завршетка борби а Јошицуне је морао да бежи. Са својим верним пратиоцем Бенкеијем и шачицом оданих ратника кренуо је, прерушен у носача, према северним планинама. На граници их је зауставио један од Јоритомових чиновника. Први се снашао Бенкеи и представио се као вођа групе. Испричао је у трену измишљену причу да сакупљају прилоге за обнову једног храма у Нари. Вешто прерушени ратници који су били с њим, укључујући и Јошицунеа, нису се мешали у разговор. Јоритомов чиновник, посумњавши у ову причу и желећи да је провери, затражи од Бенкеија да прочита имена оних који су дали прилог за Нару. Сналажљиви Бенкеи размотао је свитак празног папира и напамет гласно читао имена дародаваца додајући низ појединости о самом храму. Задовољан, Јоритомов чиновник пустио их је да прођу. У последњем тренутку, међутим, он препозна Јошицунеа и одмах то рече! Бенкеи се на то окрену ка Јошицунеу и удари га жестоко, грдећи ту „дрску будалу", од носача. Како се само усуђује да личи на тако познату личност! – Мора да сам погрешио – признаде чиновник и одобри групи да настави путовање.

Чим су прешли границу, сигурни да више нико не може да их види, Бенкеи у сузама поче да моли Јошицунеа за опроштај. Јошицуне је, такође плачући, захваљивао Бенкеију што му је спасао живот. И да све буде лепше, Јоритомов службеник шаље по њих, нудећи им уз извињење вино! Нису га одбили. Бенкеи игра претварајући се да је пијан, погледом даје знак носачима да наставе пут. Затим полази и он, последњи у колони. Најзад су одахнули.

Ни верни Бенкеи, ни све ратничко искуство, мудрост и храброст, нису, међутим, били довољни да спасу Јошицунеа од безумног прогона његовог полубрата. Домаћини код којих је боравио у планинама на северу, под сталним притиском Јоритома, окренуше се такође против њега. Јоритомо је успео да од двора из Кјота добије дозволу за Јошицунеово хапшење, под оптужбом да је побуњеник. Крајем лета 1189. године херој Ићинотамија, Јашине и Дан-но-Уре, нашао се опкољен онима који су га доскора штитили. У безизлазној ситуацији Јошицуне је најпре убио жену и децу а затим извршио харакири.

Јово Симишић

Илустровао Асканио Поповић

ПУН ПОГОДАК МЛЕТАЧКОГ АДМИРАЛА

Победа је била брза и лака. Победник се кајао до краја живота због рушења најлепшег старогрчког храма на Акропољу

Адмирал Франческо Морозини, изданак угледне венецијанске породице, оком искусног војника оцењивао је какви су изгледи противника. Њему, коме је реч немогуће била страна, не би ни освајање ове тврђавице представљало неку тешкоћу да није било само његовог личног отпора. Адмирал је изучио све тајне ратовања, упознао сваку увалу источног Средоземља, али је имао и једну особину не баш пожељну за окорелог поморца и војника од каријере: од својих племенитих предака, занесених ренесансом, наследио је љубав према уметности.

Ратовање не дозвољава такве слабости, знао је то и Морозини, па ипак није могао да изда наредбу за напад. На голом каменитом брду испред његове армије, окружен дебелим зидовима тврђаве, стајао је најлепши храм класичне грчке цивилизације који је Морозини видео на својим путовањима: чувени Партенон на Акропољу изнад простране Атине. С места на коме је Венецијанац стајао тешко је могао да се наслути тај древни дух за којим је цела Италија просто лудовала. Атину је сад сачињавало неколико нахерених кућа збијених око брда, све у свему, једва да је била већа од обичног села. Подебљи зид, с назупченим врховима и пушкарницама, опасивао је Акропољ. Добар део тог камена Турци су узели од управо срушеног храма Нике, богиње победе. Ти пагански богови нимало их нису занимали, веровали су само у Алаха који ће ислам довести до победе. Једином богу подигли су џамију у Партенону.

И Турцима је, међутим, било јасно да ће у овој борби Алах тешко моћи да им помогне. Од луке Пиреј до града већ данима се ваљала велика млетачка сила са десетинама топова. Турке је могла да спасе само љубав венецијанског заповедника према старинама. Знајући то, потрудили су се да до његовог штаба стигне вест како је Партенон претворен у барутану.

Лукава обавештајна игра имала је извесног успеха. Морозини је сатима ћутке гледао према Акропољу док су његови официри и војници нестрпљиво чекали команду за напад. Душа му се цепала између војничке обавезе према домовини и жеље да не оскрнави стари храм. Догодило се оно што је и морало: војник је победио љубитеља уметности. Био је 26. септембар 1687. године. Адмирал, касније и дужд Венеције, Франческо Морозини покретом руке дао је знак за почетак битке, одбацујући тиме у име виших интереса хришћанства и Запада одговорност за све што може да се догоди с најлепшим скупом старогрчких храмова.

Атина – Венеција – Копенхаген

Ђулад су добовала по лепо обрађеном камењу. Шачица бранилаца више није имала изгледа да се одржи. Било је само питање тренутка кад ће престати отпор. Убрзо, тешко топовско зрно пало је на кров Партенона, пробило га и ударило у бурад с барутом. Експлозија је била страховита. Кров се распрснуо у хиљаду комада. Порушили су се унутрашњи стубови, статуе се раскомадале, падине брда засуо је бели мермер.

Одмах после заглушујуће експлозије из унутрашњости храма букнуо је пожар. Горело је све што је било од дрвета. Јара је претварала метал у светлуцаве потоке, чак ни камен није могао да јој одоли.

Битка је потрајала још неколико минута, а онда се на минарету џамије залепршало бело платно. Плаћеници нису никад лакше и са мање жртава дошли до једне тако важне победе. Само је један човек међу победницима био нерасположен: осећао је да ће се наредних векова разарање ове велелепне грађевине увек везивати уз његово име. За адмирала Морозинија и његову угледну породицу, заљубљенике у уметничку уметност, то је била превелика цена једне победе у морејском рату.

Победнике обично чека пријатан задатак – пљачка плена. Морозини је допустио својим војницима да похарају Атину. Он сам задовољио се са неколико каменова. Ратне справе претворио је у грађевинске машине и командује војницима како да поскидају и однесу статуе са западне стране Партенона. Скела се, међутим, угиба и пада. Руше се и ломе кипови које су поштеделе експлозија и ватра. Резултат битке за Атину био је сав тај разбијени камен што лежи унаоколо. Нико више нема воље да га скупља и припрема за пут до Венеције, где требало да послужи као сведочанство ратног тријумфа.

Ипак, део тог клесаног камена са Акропоља отпремљен је у Европу. Ко зна којим путевима две главе са једног рељефа на Партенону стигле су до Копенхагена и данас се налазе у Националном музеју.

Огртач од 450 килограма злата

Морозини није ни први ни последњи који је разарао храмове на Акропољу изнад Атине. Ово светилиште било је мета напада свих ос-

вајача, још од Персијанаца који су овамо провалили 480. године пре наше ере. Перикле, за чији је управљања Атина доживела процват, одредио је најбоље архитекте, вајаре и сликаре да раде на обнови светог места изнад града. Храм богиње Атене Партенос пројектовали су Иктинус и Каликратис. Вајарски радови поверени су најславнијем међу свим грчким уметницима – Фидији. Са својим ученицима исклесао је све скулптуре и рељефе, као и богињу Атену високу девет метара, сву од злата и слонове кости. На њој је био златни огртач тежак 450 килограма!

Храм је направљен за непуних десет година (447-438. пре наше ере). Истовремено је грађен Одеон, а нешто касније и масивни улаз Пропилеји, који никад није завршен. У време пелопонеског рата између Спарте и Атине подигнут је храм Ники, богињи победе. И најзад, од 421. до 407. године старе ере изграђен је Ерехтеон са каменим каријатидама.

Овај скуп храмова требало је да служи за вечност, али су га већ Римљани начели. Војсковођа Сула је, при опсади Акропоља, тешко оштетио споменике на јужној страни. Затим је пожар прогутао древни кров Одеона. Ново позориште је саграђено нешто касније, али су се у њему све мање играле трагедије Есхила, Софокла и Еурипида. Немирна времена више су одговарала војницима него глумцима. Копнео је пијетет према старим боговима. У трећем и четвртом веку нове ере Акропољ се претвара у тврђаву, што, с одређеним изменама, остаје све до половине прошлог века.

Римски цар Теодосије, фанатични хришћанин, забранио је у петом веку поштовање олимпијских богова. Његови легионари тешким чекићима су разбили све скулптуре које су могли да дохвате. Права награда за тај хришћански труд било би распарчавање монументалног кипа богиње Атене, али она је већ била нестала. Двеста година пре тога однесена је у Константинопољ и ту јој се губи сваки траг.

Благонаклони султан Селим III

Богиња Атена је у шестом веку уступила место светој Софији, а касније је храм био посвећен Богородици. Вероватно је и Ерехтеон постао хришћанска црква. Подигнуте су и нове богомоље на Акропољу и око њега.

После освајања Константинопоља а затим Атине крсташи претварају Акропољ у своју тврђаву, а православне храмове у католичке. Ко би у 12. и 13. веку могао и да замисли да су на овом брду некад столовали богови са тако чудним именима као што су Атена, Зевс, Посејдон.

После Франака, Каталонаца, Фирентинаца, Венецијанаца, дошли су Турци. Креч је прекрио исликане свеце по зидовима, подигнуто је минаре, а верници су почели да падају ничице у правцу Меке. Турски гувернер је у Пропилејима уредио своју резиденцију, а Ерехтеон претворио у харем. Пут до својих жена лако је могао да нађе и у најмрачнијим ноћима. На кућу уживања указивало је шест камених каријатида постављених да на својим главама држе прочеље зграде.

Знало се где ће се сместити жене, али с барутом је то већ било теже. Једно време чуван је у Пропилејима које је 1640. године погодио гром. Експлозија је разнела велики део некадашњег улаза на Акропољ. И адмирал Морозини учинио је своје, али Венецијанци нису успели дуго да се задрже на том месту. Протерали су их Турци и у Партенону поново саградили џамију.

Онда се, једног лепог дана, почетком прошлог века туда прошетао гроф Томас Брјус, изванредни амбасадор британске круне на султановом двору у Цариграду. Сигурно је да не би био забележен у историји дипломатије да није повукао један вешт потез. Успео је да убеди султана Селима III да му дозволи да у Енглеску однесе „безвредно камење" са једног брда изнад безначајног града Атине. С презривим осмехом султан је потписао ферман у ком се дају одрешене руке „лудом Енглезу" (мада је он Шкот). Ствар је данас јаснија пошто се зна да је Томас Брјус познатији као седми гроф из породице Елгин.

Лорд Елгин је с унајмљеним радницима скинуо и узео с атинског Акропоља све што је могао. Било је мало радника, мало теретних кола и мало бродова из Пиреја за све оно што је хтео да отпреми за Лондон. Од шест једрењака само су четири стигла до луке на Темзи. Два су потонула негде на Средоземном мору. Али, преостала четири брода донела су Британском музеју фантастичну колекцију хеленске уметности. Сви ти предмети налазе се у једној просторији која се назива „Елгинов мермер".

За њим је Акропољ остао буквално опустошен. Да је то могао да види венецијански адмирал Морозини, душу би му вероватно мање раздирала кривица због оног прецизног топовског хица у кров Партенона.

Огњен Јаневски

Илустровао Брана Јовановић

МУЗИЧКИ ГИНИС

ГУСКА – НАЈПРИЈАТНИЈЕ ДРУШТВО

Зашто је Моцарт свирао и носем, Бетовен себе поредио са „хиљадама племића", Паганини одбијао да се ожени, Росини био исувише духовит а Лист саветовао младу пијанисткињу да се – уда

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

Уз име немачког композитара **Георга Фридриха Хендла** везано је много анегдота које га откривају као човека велике стваралачке енергије. На проби једне опере уображени певач супротставио се Хендлу: – Ако се не будете придржавали мог темпа, скочићу на ваше чембало и разбити га у хиљаду комада!

– Може, може – одврати му композитор – само ми раније јавите када ћете то учинити да бих објавио на плакатама. Убеђен сам да ће више људи доћи да види како скачете него како певате.

Хендл је био крупан човек неутољивог апетита. За један оброк наручивао је десетине јела. Једном приликом журио је негде носећи испод руке гуску. Срео га је познаник и љубазно упитао куда ће.

– На ручак – одврати композитор.

– Сигурно имате пријатно друштво? – наставља радознали познаник.

– Наравно, наравно – на то ће Хендл – изузетно пријатно. Гуска и ја.

Полемика са Наполеоном

О веселој и непредвидивој нарави аустријског композитора **Волфганга Амадеуса Моцарта**, једног од највећих музичких стваралаца у свету постоји много анегдота. Ево једне:

Моцарт се опкладио да ће одсвирати на клавиру акорд који нико други не може. Он га је, наравно, и написао. Лева и десна рука, на великом растојању, свирају четворогласни акорд а у средини се налази једна усамљена нота. Увиђајући да је извођење немогуће, присутни су прихватили опкладу. Моцарт је сео за клавир, обе руке ставио на дирке а тон у средини одсвирао носем.

Италијански композитор **Луиђи Керубини** брзо се љутио и ником није остајао дужан.

– Ја верујем да сте ви геније – рекао му је једном приликом Наполеон – али Ваша музика је сувише јака.

Композитор је сместа одговорио: – Дозволите ми да приметим да Ваше Величанство о музици зна колико и ја о ратовању.

Керубини је знао да буде и веома лицемеран. На аудицији у опери с муком је слушао једног певача и на крају рекао:

– Ви имате веома јак глас.

– Велико хвала, маестро – захваљивао је певач. – Да, да веома јак глас – наставио је Керубини – ја бих вам зато од срца саветовао да постанете лицитатор.

Велики немачки композитор **Лудвиг ван Бетовен** био је свестан уметничке вредности свог дела па се није сагињао ни пред крунисаним главама.

– Племића је на хиљаде – говорио је генијални мајстор – а Бетовен је само један.

Често је, задубљен у рад, заборављао на околину. Није бирао место ни време за компоновање. Једном је отишао у ресторан да руча, сео за сто, извадио бележницу и почео да пише. Келнер који је већ упознао његове особине није желео да смета великом мајстору. Отприлике сат касније загрмео је Бетовенов глас: – Да платим.

– Али, господин још ништа није наручио – промуца збуњени келнер.

– Шта? – намршти се Бетовен. – Онда ми брзо донесите нешто за јело и немојте да ми сметате.

На једној жици – на једном точку

Уз име **Никола Паганинија**, италијанског виртуоза на виолини и композитора, везано је много анегдота, али и легенда да је свирао на само једној жици. После једног концерта потражио је кочију да се одвезе кући. Кочијаш, који је препознао славног виолинисту, рекао је: – За Паганинија 20 лира.

– Зашто тако много? – запитао је Паганини.

– Зато што сам толико платио улазницу за ваш концерт на коме сте свирали на једној жици.

– Добро – рече виолиниста – платићу ову суму, али под

условом да ме одвезете само на једном точку.

Више анегдота потврђује да је Паганини био тврдица. На пример ова. Када су му пријатељи саветовали да се ожени одговорио је: – Да се оженим, па да она бесплатно слуша моје стварање!

А **Ђоакино Росини**, италијански романтичарски композитор, био је духовит, спонтан, оригиналан. На неком пријему замолили су једну певачицу да Росинију отпева неку његову арију.

– Извините, маестро, ја се тако бојим – устезала се она.

– А тек ја! – одврати Росини

Један млади композитор замолио је Росинија да му каже шта мисли о „Посмртној корачници" коју је написао поводом смрти композитора Ђакома Мајербера. Росини је погледао партитуру и рекао му:

– Било би боље да сте ви умрли а Мајербер написао посмртни марш.

Другом приликом, један новопечени композитор дошао је Росинију молећи га да му каже коју од своје две симфоније да штампа. Маестро је мирно саслушао једну и одмах рекао:

– Другу, свакако другу.

Росини је био познат гурман великих кулинарских способности. Навикнут на обилне и богате оброке, са једног пријема кренуо је врло незадовољан. Када му је домаћица при опраштању љубазно рекла како би се обрадовала да маестро ускоро опет дође на ручак, духовити Росини још љубазније је одговорио:

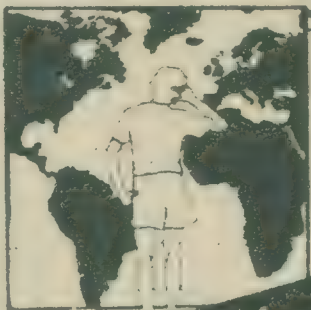
– Ако је тако, драга госпођо, може одмах.

Духовит и пријатан у друштву био је и мађарски композитор, пијанист и диригент **Франц Лист,** познат иначе по екстравагантном понашању на концертном подијуму. На једном пријему Лист је прилично неспретно руковао новом штипаљком за коцке шећера па се послужио прстима. Отмена домаћица одмах је дала знак послузи да за остале госте донесу нову кутију шећера што Листу није промакло. Мирно је прешао преко нетактичног геста домаћице и када је попио чај, скупоцену шољу без речи је избацио кроз прозор.

Једном је, опет, пристао да саслуша младу пијанистkињу. Када је завршила, испитивачки је погледала старог маестра. Лист јој приђе, очински је помилова и благо рече:

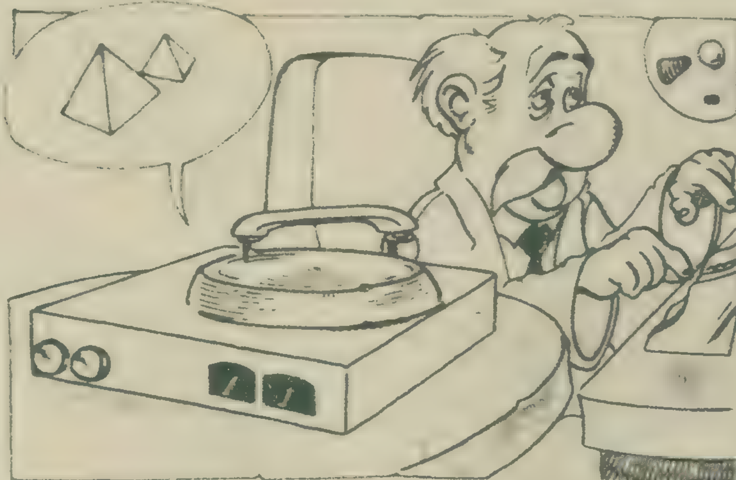
– Драго дете, удајте се.

Драган Каролић

ДРЕВНИ ЛОНАЦ ЈЕ ИМАО УШИ

Сви пријатељи Питера Левина сматрају да је он, једноставно, полудео мала се, у ствари, овом професору Медицинског факултета у Торонту не може оспорити извесна логика. Левин, наиме, сматра да се свака посуда древних народа може посматрати као јединствена грамофонска плоча на којој су записани делови разговора или, чак, музика старих Египћана и Римљана. Они би се могли поново произвести уз помоћ технике сличне оној код компакт-дискова. Тако бисмо могли чути грнчаре како разговарају о последњој поплави Нила или о Клеопатриној трагичној љубави.

Али, откуд уопште ту ... пис? Левин то овако тумачи. Док се глинени лонац вртео на грнчарском точку или се гравирала стаклена посуда, звучна колебања од људског гласа изазивала су једва приметне вибрације лонца или инструмента којим су урезиване шаре. То је остављало одређен отисак на дну бразде – природни звучни запис.

Тренутно Левин ради на стварању „грамофона" за ове древне записе. Информацију утиснуту у древну посуду читаће ласерски зрак, а компјутер ће чистити звук од споредних шумова. Остаје да се види шта ћемо тада чути.

ФОРМУЛА ЗА РЕКОРД

„Кажи ми какав ти је VO_2Max и рећи ћу ти можеш ли да постанеш шампион." То тврди професор Лакур из лабораторије за хуману физиологију у Сент-Етјену у Француској.

У последње време ова формула постала је за спортисте исто што и $E=mc^2$ за физичаре. Није ни чудо јер се помоћу ње израчунава максимална количина кисеоника коју организам може да прими. Другим речима, аеробна снага спортисте је гаранција за његове победе и рекорде. Зато у неким земљама тренери у строгој тајности чувају колика је VO_2Max најистакнутијих асова. Зна се да код просечног тркача она обично износи 60–70 ml кисеоника у минуту по килограму тежине, а код рекордера је ова цифра дупло већа.

Физиолози сматрају да је исто толико важна и „брзина нервне осетљивости центра за кретање код спортисте", односно – импулсивност. Оба ова параметра могу да се мењају у зависности од тренинга, али ипак одлучујући остаје генетски фактор: граница наследног не може да се прескочи. Нема никаквог смисла да шеснаестогодишњи веслач који има VO_2Max мањи од 60 наступа на иоле озбиљнијем такмичењу, он никада неће постати шампион.

Па ипак, није све тако безнадежно како изгледа. Тестови на тркачким стазама као и разна мерења уз помоћ кондиционог бицикла олакшаће спортистима и тренерима да у зависности од карактеристика метаболизма организма изаберу праву дисциплину. Они који имају висок VO_2Max треба да се посвете спорту који тражи велику издржљивост, а они други треба да изаберу спринт или тзв. „тешку атлетику", дисциплине које, као што је познато, траже велика али краткотрајна напрезања.

Научници су извели и многобројне микроскопске анализе мишићног ткива спортиста. Утврђено је да спринтери имају више такозваних белих влакана и зато су њихови мишићи динамичнији, брже се скраћују. Код Карла Луиса, на пример, они чине 70 одсто мишићног ткива. Али, зато се мускулатура дугопругаша и маратонаца састоји и од 80 процената сасвим другачијег мишићног ткива – црвених влакана. Она се скупљају спорије, али су зато издржљивија.

Закључак који се намеће: не крије ли се у челичној грађи мишића кључ за одгонетање тајни рекорда. Управо то питање поставили су спортски лекари својим колегама који се баве физиологијом. Ако је тако, неће бити чудо да се ускоро почну отварати специјални интернати где ће се плански неговати будући шампиони.

В. М.

Илустровао Димитрије Костић

Цена авантуре: ПАКАО

Спас после четири дана пакла: Шел Сандерс и војници који су га извукли из провалије

За све сам сам крив. До кратера живог вулкана Сибајак на Суматри кренуо сам без водича, а онда још и скренуо са утабане стазе

Где сам то и шта то радим овде? То ми се мотало по глави док сам мало помало долазио себи. Није ми било много лакше ни када сам се досетио одговора на ова питања. Нглазио сам се на дну провалије испод самог кратера вулкана Сибајак на северној Суматри.

Следеће што сам помислио било је: Зовем се Шел Сандерс, имам тридесет и четири године. Американац сам. Ја сам онај момак који лудује за путовањима и авантурама. Најзад сам имао шта сам тражио: велику авантуру. Само цена је била превисока – мој живот.

Могу ја то...

Лежао сам у провалији и нисам могао да се мрднем. Имао сам дубоку рану на глави (пречника пет центиметара, сазнаћу касније), двоструки прелом бутне кости, двоструки прелом ножног чланка, а код самог лакта дубоку раздеротину из које су провиривале кости. Нема ваљда потребе да напомињем да сам имао ужасне болове. Да попис буде потпун додаћу још и неколико напрслих ребара и то да ми је на леђима остало само парченце коже. Пад с висине од тридесет шест и по метара није шала.

Море неки пут почињу тако што се човеку прво оствари животни сан. Мој се остварио када сам јануара 1986. допутовао у Бангкок. До марта сам пропутовао највећи део Индонезије и коначно се обрео на Суматри. Индонезија има 70 живих вулкана. Зар сам могао да се вратим кући а да не видим ни један? Суматра је била последња етапа на мом путовању па ми се чинило да ће обилазак тамошњег живог вулкана Сибајак представљати сјајну завршницу.

Нешто после свануће 19. априла поздравио сам се са Естер, власницом хотела у коме сам одсео. Тај једноставни гест пријатељства спашће ми живот. Када је затребало Естер је једина знала где сам.

За успон на вулкан висок 2 740 метара туристи по правилу узимају водича, али он је отпутовао из града на неколико дана, а ја нисам хтео да чекам. Кренуо сам сам. Очекивао сам да неће бити лако, али у томе је, усталом, и била драж. Само, искрено речено, убрзо нисам много мислио на дражи авантуре. Успон је заиста био тежак. Речено ми је да до врха воде камените степенице, но, ове су биле у тако јадном стању да сам се више верао и пузао него корачао. Прилаз кратеру при врху се претварао у стазице које је џунгла са сваким кораком све више гутала. Надомак врха направио сам неопростиву грешку – скренуо сам са утабане стазе и пошао сопственим путем.

Стаза коју сам одабрао завршавала се на рубу једне провалије. Од места на коме сам стајао стене су се готово под правим углом обрушавале у амбис. По мојој процени, до дна је било бар тридесетак метара (касније ћу сазнати да сам се преварио за свега пет). У први мах помислио сам како би покушај да се туда спустим био исувише опасан, али сам се после неколико минута предомислио. Могу ја то, рекао сам себи. Сео сам на руб, обема рукама се ослонио о земљу и једном ногом стао на први камен који сам могао да дохватим. Није се заклатио, чинило се да је савршено чврст. Спустио сам и другу ногу, лагано подигао руке са земље, усправио се и – полетео у провалију.

Несреће се догађају тако муњевито да их се човек ретко јасно сећа, али ја савршено добро памтим како сам, док сам падао, главом ударао о стене. Сећам се и ужасног страха да ће ми се мозак просути по том камењару. Језиво је било и то што ми је шљунак помешан са земљом читавим путем до дна дерао кожу с леђа.

Не брини, Естер!

Почео сам да долазим свести у сумрак. Дрхтао сам као да ми је неко кроз тело пропустио струју. Мора да је то имало некакве везе с пљусковима који су се сваки час сручивали с неба, а свакако и са свим овим повредама и великим губитком крви.

Знам како ће ово звучати, али од тога часа па надаље само себи могу да захвалим што сам остао жив. Медитирао сам већ годинама опуштања ради или кад год ми је било тешко. Никада ми, додуше, није било тако тешко као тада у подножју вулкана Сибајак. У сваком случају, успео сам. Три ноћи заредом и три дана у мислима сам видео хеликоптер и спасилачке екипе које ме извлаче из тог ужаса. За мене су те слике биле тако стварне да сам их чак и чуо. Остао сам жив захваљујући томе. Неко ће рећи да се радило о халуцинацијама. Назовите их тако, или како год вам драго.

У међувремену, Естер је, пошто се ни предвече нисам појавио, обавестила полицију. Речено јој је да не брине: „Знаш какви су ти туристи.” Схватили су је озбиљно тек другог дана. Затим је урадила оно што би сваки Батак (што ће рећи Малајац са Суматре) учинио у тренуцима великих искушења. Отишла је право код дукуна, племенског исцелитеља и врача.

Дукун је одржао сеансу у којој му је Естер послужила као веза са мном. Испред дукунове колибе сеоски главешина и представник полиције стрпљиво су чекали да се церемонија заврши. Дукунова порука: „Шел Сандерс лежи поред великог камена, сломљених костију и опседнут духовима. Вратите се за два дана и рећи ћу вам где је.”

Полиција је, речено ми је, све време безуспешно трагала за мном. Четвртог дана Естер је отишла до дукуна. Оно што следи можете да тумачите како год хоћете. Тек, дукун је заиста навео тачно место на коме сам се налазио.

По повратку у САД један мој изразито рационалан пријатељ (физичар по струци) сместа ми је понудио објашњење за наоко тајанствене моћи врача са Суматре: „Шта мислиш, зашто је чекао два дана да каже где си? Толико је вероватно било потребно неколицини момака из села, његовим штићеницима, да те нађу и јаве му где си. Он је то пренео Естер, Естер полицији и тако је још једном потврдио своје натприродне моћи.” Могуће је да је мој пријатељ у праву. Не знам.

Дан четврти

У четири после подне четвртог дана, 22. априла, на рубу провалије угледао сам лице првих војника из спасилачке екипе. Смејао сам се и плакао истовремено. Никада у животу нисам осећао толику љубав према потпуно непознатим људима.

– Када ће стићи хеликоптер? – питао сам их ваљда педесет пута.

Испоставиће се да је педесет и петоро људи из спасилачке екипе и једна даска све на шта сам могао да рачунам. Импровизована носила била су, најблаже речено, неудобна. При најмањем трзају или промени угла чинило ми се да ми неко ножем цара по изранављеном, изломљеном и угруваном телу. Силазак је трајао три сата.

Пребацили су ме у болницу у Медану. Преживео сам. Чак сам се извукао без озбиљнијих последица. Ја сам у то, усталом, чврсто веровао чак и у најтежим тренуцима. Само немојте да ме питате на основу чега. Једноставно сам знао да ћу преживети.

Шел Сандерс

PLAVI ZABAVNIK Mikijevog CARSTVA

Br. 2

ZIGOMAR

ZIGOMAR

1/IV-

ЗИГОМАР И ФАНТОМ, ДВЕ ФАНТАСТИЧНЕ И ЗАГОНЕТНЕ ЛИЧНОСТИ, ЛУТАЈУ ПАДИНАМА ХИМАЛАЈА... ЗИГОМАР ТРАЖИ ЛАУРУ МОРГАН, ДЕВОЈКУ КОЈУ СУ НЕПОЗНАТИ ЉУДИ ОДВЕЛИ НА ХИМАЛАЈЕ. МЕЂУТИМ, ФАНТОМ И НЕ СЛУТИ ДА СЕ СА ЛАУРОМ НАЛАЗИ И ДИЈАНА ПАЛМЕР, ЊЕГОВА ДЕВОЈКА...

ZIGOMAR

2

ЛОЛА НОРТ, ЗЛОГЛАСНА ГАНГСТЕРКА ИЗ ЊУЈОРКА, СПАСЛА ЈЕ ЈЕДНОМ ПРИЛИКОМ ЗИГОМАРУ ЖИВОТ. ДОШЛА ЈЕ У ИНДИЈУ, А РАЗЛОГ...

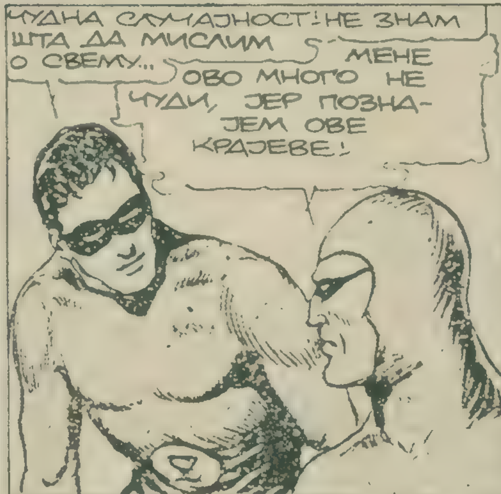
ЗИГОМАРЕ, САДА СТЕ ВИ МЕНИ СПАСЛИ ЖИВОТ... ХВАЛА ВАМ...

ЛОЛА, ОТКУД ВИ У ОВОЈ ПУСТИЊИ? ШТА ВАС ЈЕ ДОВЕЛО ОВАМО?

ZIGOMAR

3/III

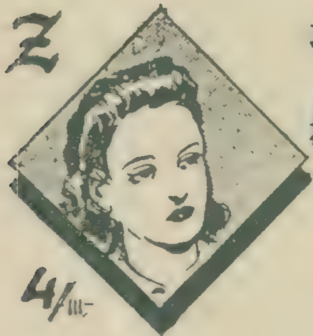

ZIGOMAR

Z

Z

Непознати људи су ме на силу повели са собом. Идемо према североистоку.
Дијана Палмер

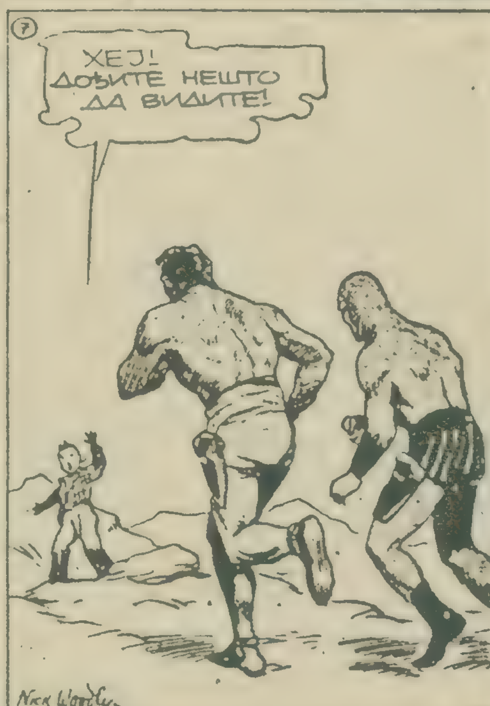

СЕВЕРОИСТОК... ДА ЛИ БИСТЕ ПОШЛИ СА МНОМ, ЗИГОМАРЕ?
СВАКАКО!

ЗИГОМАРЕ, ЗАШТО СТЕ ДОШЛИ У ОВУ ЗЕМЉУ?
ЛАУРА МОРГАН ЈЕ У ИНДИЈИ, И ЈА ЈЕ МОРАМ ПРОНАЋИ! А ВАМА САВЕТУЈЕМ ДА ПОЂЕТЕ У ГРАД, ТАМО ЈЕ СИГУРНИЈЕ...

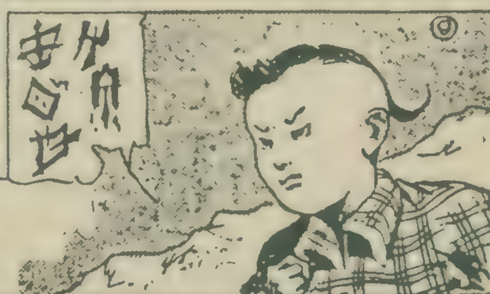

ОН И НЕ СЛУТИ ДА САМ ЈА ПРОДАЛА ЛАУРУ МОРГАН! МОРАМ УЧИНИТИ СВЕ ДА ЈЕ ЗИГОМАР НИКАД НЕ НАЂЕ... ЈА ГА ВОЛИМ И ОН МОРА БИТИ САМО МОЈ...

ЛОЛА ЋЕ ВАЉДА ДА СЕ СНАЂЕ...
ДА, А МИ НАСТАВЉАМО СА ТРАГАЊЕМ!

МЕЂУТИМ...
ЗИГОМАР СЕ ВАРА АКО МИСЛИ ДА ЋУ ОТИЋИ У ГРАД... МОРАМ ГА СПРЕЧИТИ ДА ПРОНАЂЕ ЛАУРУ!

ХЕЈ! ДОЂИТЕ НЕШТО ДА ВИДИТЕ!

МАЛО ЗАТИМ...
LAURA
DIJANA

ПОРУКА! ОПЕТ ЈЕДНА ПОРУКА...

ZIGOMAR

ЊИХ ДВЕ СУ ЗАЈЕД-НО! КАКО ДА ДОЂЕМО ДО КОЊА? НА-ПРЕДОВАЛИ БИ БРЖЕ!
КУПИЋЕМО КОЊЕ У СЕЛУ!

ПРИЈАТЕЉУ, ЕВО ТИ ЗА УСЛУГУ... ВИШЕ МИ НИСИ ПОТРЕБАН!
ХВАЛА...

А САД МОРАМ ДА ПО-ЂЕМ ЗА ЊИМА... ЗИГО-МАР НЕ СМЕ НАЋИ ЛАУ-РУ МОРГАН...

ЗА ТО ВРЕМЕ...
КОЊИ НАМ ОДГОВАРАЈУ! УЗИМА-МО ИХ!

И, ТАДА...
ОПЕТ ТРАГ... БРЗО ЋУ СВЕ УДЕСИ-ТИ...
LAURA
DIANA

ОСТАВИЋУ ПОГРЕШНО ОБЕЛЕЖЈЕ, ПА ЈЕ НИКАДА НЕЋЕ НАЋИ...

ИЗГУБИЛИ СМО МНОГО ВРЕМЕНА!
НЕ БРИНИ, НА-ДОКНАДИЋЕ-МО...

А ДОТЛЕ...
ОВАЈ ТРАГ ЋУ ДА ИЗБРИШЕМ И НАПИСАЋУ ДРУГИ... ОН ЋЕ ИХ ОДВЕСТИ У ПОГРЕШ-НОМ ПРАВЦУ!

Z # ZIGOMAR Z

6 -III-

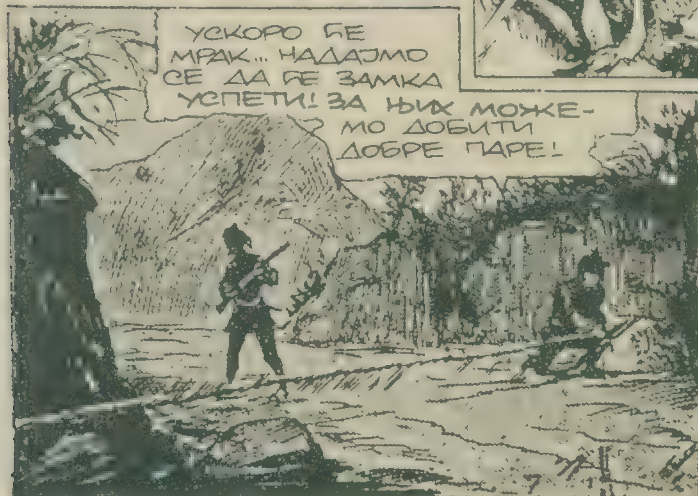

ЗИГОМАР, ФАНТОМ И ЧИ-ЈАНГ НАЛЕТЕЛИ СУ НА КОНОПАЦ И...

ZIGOMAR

7/III-

И, ЗИГОМАР ЈЕ ИЗГУБИО СВЕСТ И БИТКУ...

ZIGOMAR

8

ШТА?! ВУК!

ДЕМОН СЕ БАЦИО НА ИНДУСА...

СПАСАВАЈ СЕ... ОВО ЈЕ ВУК... ПРАВИ ВУК!
СРЕЋА, НЕ ИДЕ ЗА НАМА!

ДЕМОН ЈЕ ОСТАО УЗ ДЕЧАКА...

ПОСЛЕ ДВА САТА...
ВРХОВНИ СВЕШТЕНИК НАМ ИДЕ У СУСРЕТ!

ДВОЈИЦА?! МОРА ДА НИ ОВАЈ ДРУГИ НИЈЕ БОЉИ!

ЈЕДНОМ МИ СЕ ФАНТОМ ЗАМЕРИО! ОСКРНАВИО ЈЕ СВЕТИ ХРАМ!
САДА ЋЕ БИТИ КАЖЊЕН!

А ЗА ТО ВРЕМЕ...

ZIGOMAR

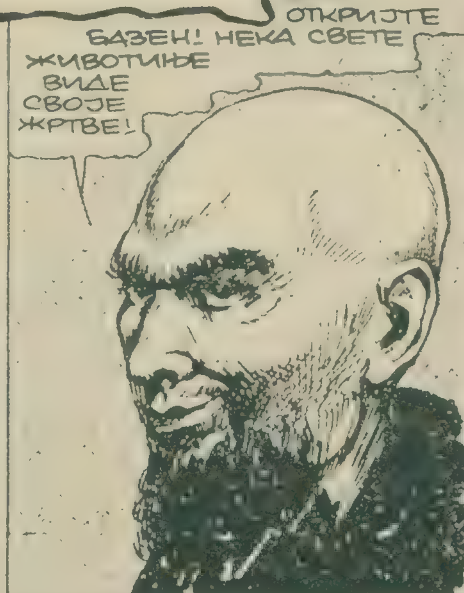
ПРИНОСИМ ТИ ЖРТВУ, О ПРЕСВЕТЛИ! НЕКА ДОЂЕ ХАРА САХИБ!
МОРАЈУ БИТИ ПРИ СВЕСТИ ДА БИХ МОГАО ИМАТИ УТИЦАЈА НА ЊИХ!
ШТА ЈЕ ОВО? ГДЕ СМО?
КАКВА ЈЕ ОВО МАСКАРАДА?
НЕКАКАВ ХРАМ!
ОВО МЕСТО МИ ЈЕ
ХАРА-САХИБЕ... ОВДЕ СУ ДВА НЕВЕРНИКА КОЈА СУ ЗАСЛУЖИЛА СМРТ... ЗНАШ ШТА ТРЕБА ДА УЧИНИШ...
ЗНАМ!
У ТОМ ТРЕНУТКУ...
СЛУШАЈТЕ ОНО ШТО ЋУ ВАМ РЕЋИ! ПОКОРАВАЈТЕ СЕ МОЈОЈ ВОЉИ!
ВИ СТЕ САДА НЕПРИЈАТЕЉИ. СМРТНИ НЕПРИЈАТЕЉИ! ОД ДАНАС ЋЕТЕ МРЗЕТИ ЈЕДАН ДРУГОГ... ТО ЈЕ МОЈА ВОЉА!
ХУЉО! УБИЋУ ТЕ!
ОСЛОБОДИТЕ МЕ ДА ГА ЗАДАВИМ...
У ИДУЋЕМ ТРЕНУТКУ...

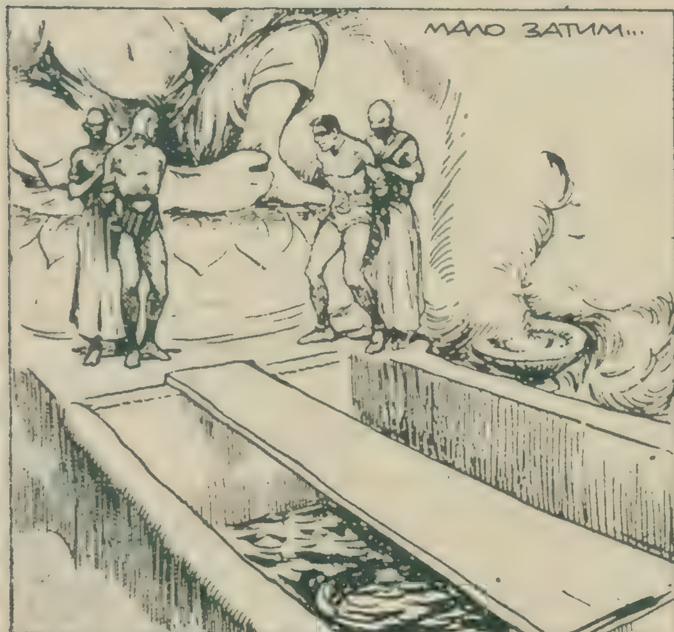
ZIGOMAR

10/III

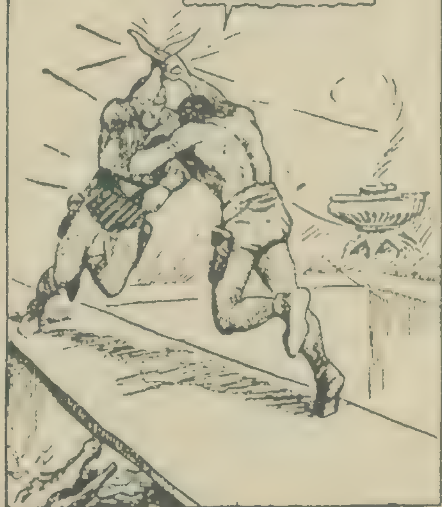

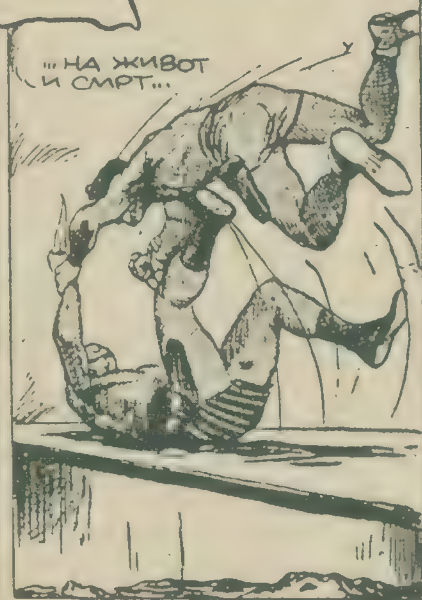

ZIGOMAR

11

ГОТОВ СИ!
ВАРАШ СЕ!

ОТПОЧЕЛА ЈЕ БОРБА...

...НА ЖИВОТ И СМРТ...

ИДУЋЕГ ТРЕНУТКА...

ОДМЕРАВАЊЕ СНАГА...

...И ДВА ЧОВЕКА СУ СЕ ПОНОВО БАЦИЛИ ЈЕДАН НА ДРУГОГ...

А ЗА ТО ВРЕМЕ...
ХАЈДЕ... МОРАМО ДА НАЂЕМО ЗИГОМАРА И ФАНТОМА!

ZIGOMAR

Z Z

12/III

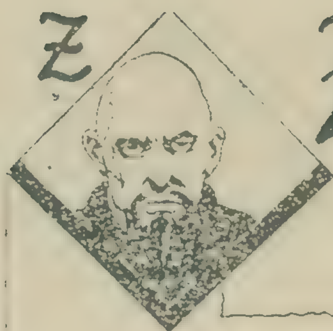

ZIGOMAR

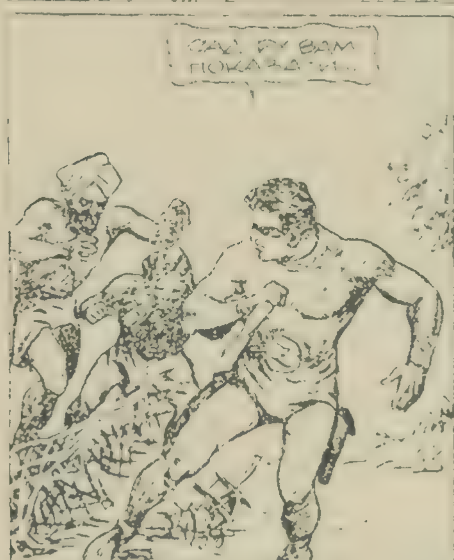

ШТА ЈЕ ОВО?
ОХ! ИСПУСТИО САМ НОЖ!
13.-

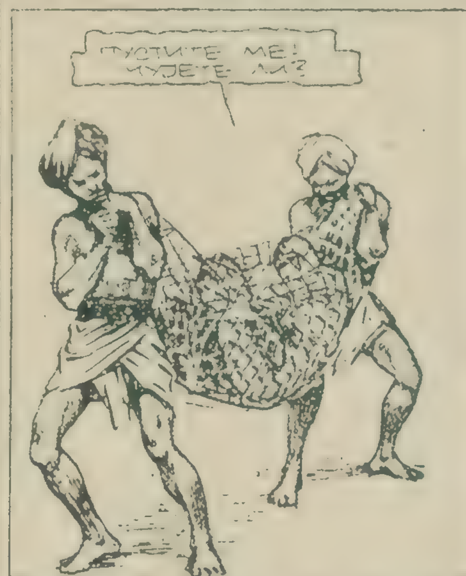
ШТА? ЗАР ДА МЕ СПРЕЧИТЕ ДА МУ СЕ ОСВЕТИМ?!
ЗИГОМАР ЈЕ ИСЕКАО МРЕЖУ

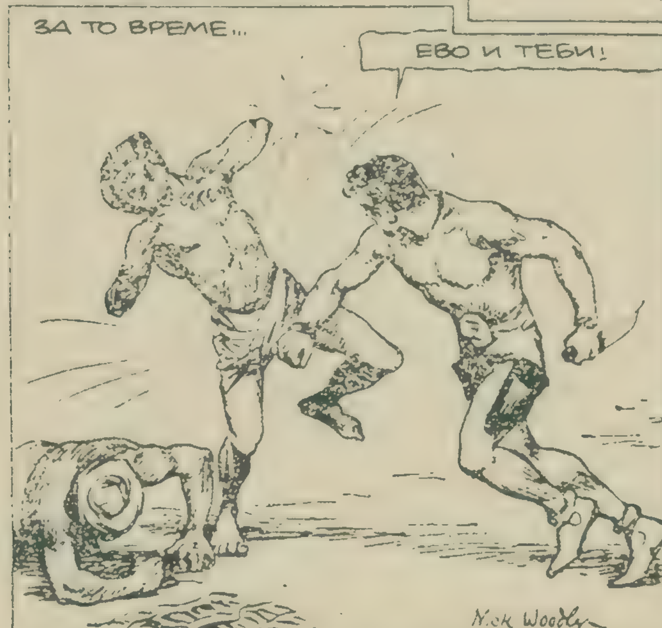
САД ЋУ ВАМ ПОКАЗАТИ...

МЕЂУТИМ
НОЖ ДА МУ
ФАНТОМ НИЈЕ МОГАО ДА СЕ ОСЛОБОДИ...

ПУСТИТЕ МЕ! ЧУЈЕТЕ ЛИ?

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ЕВО И ТЕБИ!
Nick Woody
СЛОБОДАН... ОПЕТ САМ СЛОБОДАН... АЛИ, ФАНТОМ МИ ЈЕ ПОБЕГАО... ИПАК...
А У ИСТО ВРЕМЕ...
ТРАЖИ, ДЕМОНЕ! МОРАМО ИХ НАЋИ!
14

ZIGOMAR

14

ОВАЈ НАМ ЈЕ ВАЖАН, ТО ЈЕ ФАНТОМ!
ФАНТОМА СУ ВЕЗАЛИ И ПОНОВО ПОСТАВИЛИ НА ЖРТВЕНИК...

ФАНТОМА ЋЕ ДА УБИЈУ... БАР СЕ ЈА НЕ МОРАМ ТРУДИТИ ДА ГА СРЕДИМ...

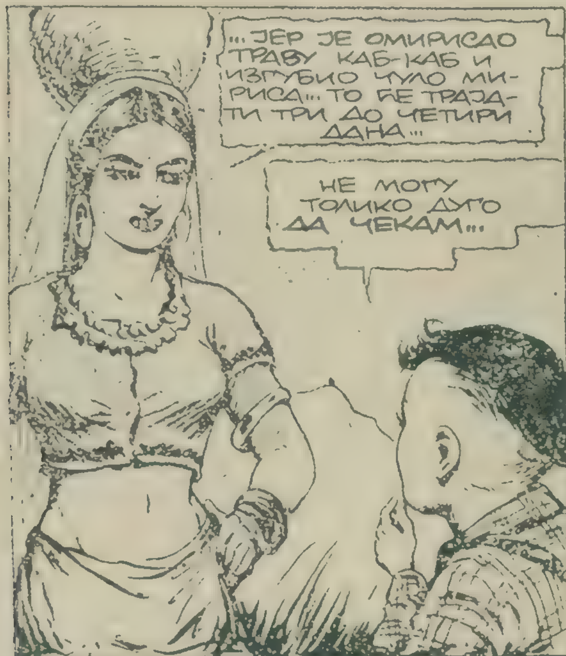
ЗА ТО ВРЕМЕ...
ШТА ТИ ЈЕ, ДЕМОНЕ? ЗАШТО СИ СТАО? ДЕМОНЕ!

ДЕМОНЕ, ДЕМОНЕ! ШТА ТИ ЈЕ ОДЈЕДНОМ?

ДА НИСТЕ МОЖДА ВИДЕЛИ ДВА ЧОВЕКА НЕОБИЧНО ОДЕВЕНА? ПАС ИМ ЈЕ БИО НА ТРАГУ, АЛИ...
ТАКВЕ ЉУДЕ НИСАМ ВИДЕЛА... А ТВОЈ ПАС НЕ МОЖЕ ДА ПРАТИ ТРАГ...

...ЈЕР ЈЕ ОМИРИСАО ТРАВУ КАБ-КАБ И ИЗГУБИО ЧУЛО МИРИСА... ТО ЋЕ ТРАЈАТИ ТРИ ДО ЧЕТИРИ ДАНА...
НЕ МОГУ ТОЛИКО ДУГО ДА ЧЕКАМ...

ДО ЂАВОЛА! ЈОШ МИ ЈЕ САМО ОВО БИЛО ПОТРЕБНО! Е, МОЈ ДЕМОНЕ...
УСКОРО...

ИСТОВРЕМЕНО...
НЕ... НЕ... ТО НЕМА СМИСЛА... ОСВЕТА БИ БИЛА ПОТПУНА САМО АКО ГА ЈА УБИЈЕМ... ТРЕБА ДА ГА ИШЧУПАМ ИЗ РУКУ ОНИХ ФАНАТИКА...
15

ZIGOMAR

15

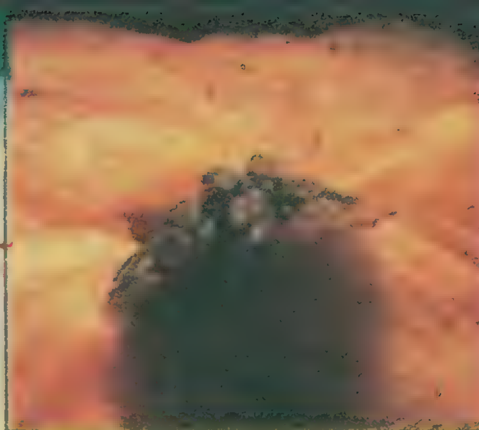

ШТА ЈЕ ПОСЛЕ БИЛО, ДА ЛИ СУ ЗИГОМАР И ФАНТОМ ПОНОВО ПОСТАЛИ ПРИЈАТЕЉИ И НАШЛИ СВОЈЕ ДЕВОЈКЕ, НА ЖАЛОСТ, НИКАДА НИСМО САЗНАЛИ. АВАНТУРЕ ЗИГОМАРА НИСУ НАСТАВЉЕНЕ. ПОЧЕО ЈЕ II СВЕТСКИ РАТ.

„ПЛАВИ ЗАБАВНИК“ излази редовно понедеоником по 2 броја. — Тромесечна претплата 20.— дин. — Издање „Микијевог царства“ Београд. — Власник и уредник Милутин С. Игњачевић, Београд, Далматинска 62. — За штампарију „Просвета“ а. д. Душан Плавшић, Ибарска 10. — Писма и претплату слати на уредништво: Београд, Мајке Јевросиме 20. — Поштански фах бр. 29. — Телефон број 30-785.

КРВОЛОЧНА ЛЕПОТИЦА

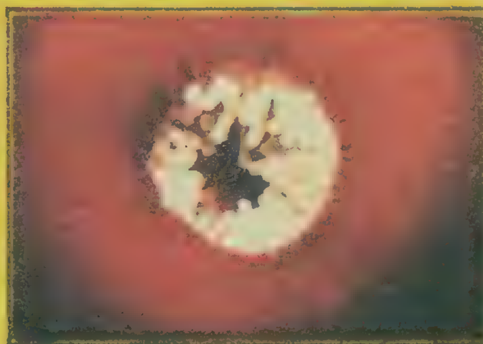

Рибица је управо ухваћена

Анемоне се рађају као женке, а затим добијају и други пол и постају хермафродити. Ови мекушци немају потешкоћа у продужавању своје врсте, чак и кад им партнер нестаје

Пипци једне од многобројних врста

Анемона има само један отвор кроз који обавља све што јој је потребно

Изглед може да завара. Морске анемоне изгледају као дивни шарени морски цветови изникли на подводном тлу. Чини се као да су то најбезазленија бића на свету, причвршћена за морске стене или забодена у песак. А оне су заправо животиње које спадају у ред оних најпрождрљивијих и најагресивнијих.

Чини се такође да благе морске струје изазивају лелујање нежних пипака смештених око уста, али то, заправо, ради сама животиња, ширећи их у свим правцима да би тако створила што већу територију за хватање плена. Оно што на први поглед изгледа као латица цвета у ствари је прави арсенал наоружања, веома префињеног и моћног, којим анемона хвата, паралише и убија рибице, рачиће и мање мекушце.

Оваквим оружјем снабдевене су и друге Cnidarie, којима припада и анемона. Сваки „книдобласт" је мајушно јаје (засебна ћелија) које, уместо жумањка и беланцета, садржи капсулу пуну пунцату отровне течности. У њеној унутрашњости налази се и спирална нит која мало вири из капсуле и која се понаша као прекидач. Довољно је да се само мало очеше па да се у секунди покрене читав механизам: спирала искаче, забада се у непријатеља или плен и кроз њу се убризгава отров. Ова „инјекција" може да се искористи само једанпут. Али, тело анемоне је права фабрика која стално ради на обнављању искоришћених капсула. Анемона, као и медуза, никад не остаје без свог оружја.

Недавно је откривено да ови неуморни ловци и поносити браниоци сопствене територије нису нимало нежни према својим супарницима. Лизабет Френсис, која је изучавала врсте које настањују обале Калифорније, приметила је да неке анемоне, када дођу у додир са посебним јединкама или колонијама друге врсте, надувавају, колико год могу, посебне „кесе" које су у обичним околностима скривене испод пипака. Кад додирне супарничку јединку, из овог скривеног оружја искаче један крак који се залепи за тело непријатеља. Пошто је и ово одбрамбено оружје, значи пуно отрова, у жртву која угрожава анемонину територију убризгава се поприлична доза непријатне течности.

Хода ли морски парадајз?

Кад се додирну две анемоне са истим наоружањем, долази до праве битке. Анемоне забацују пипке и у први план избацују кесе са отровним крацима. Најчешће попушта мања животиња и „повлачи" се пред оном јачом.

Овај глагол се може учинити неприкладним кад је реч о животињи за коју сматрамо да је непокретна. Међутим, морска анемона не стоји на једном месту. Оне ипак, иако крајње споро и за људско око неприметно, иду по морском дну или стенама. Да бисте схватили којом брзином „хода", ево примера: atinia equina, популарно звана „морски парадајз", дневно пређе око петнаест центиметара.

Иако морска анемона не поседује прави централни нервни систем, научници су приметили да уме да разликује представнике своје врсте, своје рођаке, од других врста анемона. На ове прве се не обазире, а кад осети неког другог, у њој се одмах развија борбено расположење.

Анемоне се најчешће размножавају асексуално, а то значи да се једноставно деле на два дела. Код неких врста анемона „деца" се одвајају у посебне јединке, док код других остају уз „мајку", правећи тако велике колоније. Оплођење јајне ћелије и сперматозоида догађа се само једном годишње.

Иако су прождрљиви месождери и ратоборни браниоци сопствене територије, анемоне у неким случајевима могу да буду и врло нежне мајке. То је потврдило истраживање Дафне Дан, са Академије за науку Калифорније, која је проучавала једну од четири хиљаде врста анемона које насељавају сва мора света.

Размена задовољства

Та типична врста из Тихог океана размножава се деобом. Али кад се повремено послужи другом врстом оплођења, помоћу јајета и сперматозоида, онда је њена брига о потомству сасвим другачија, мада је необично да се говори о „материнској бризи" код врсте која се сматра нижом. У првом стадијуму одраслог живота сви примерци Epiactis prolifere женског су пола. Међутим, како расту, оне постају хермафродити. Кад млада женка произведе јаја (око педесет), у њено тело заједно са воденом струјом продиру сперматозоиди других старијих јединки које су већ постале хермафродити, а оплођена јаја излазе кроз уста мајке. То је отвор које има све могуће намене: служи и за убацивање и за избацивање, и за воду и за храну, и за оплођена јајашца.

Избачена јаја не лелујају морем, већ се смештају у посебну „колевку", мали олук који се налази одмах изнад места где је анемона причвршћена на тло. У случају да морска струја постане сувише јака или се појави нека друга опасност, мајка пипцима прикупља ова нежна и микроскопски мала створења и поново их кроз уста враћа у унутрашњост тела. У уобичајеним околностима, густи пипци су савршена заштита за младунце.

Тек после три месеца, кад малишани достигну дужину од четири милиметра, одвајају се од мајчиног тела и започињу сопствени живот пун опасности. Чим јединка одрасте и постане хермафродит, може да се размножава и самооплођењем.

Али, шта се догађа ако дође до промена у природној средини и почне да се насељава врста која је успела да се прилагоди одређеној средини? Нема проблема, тврди Дафне Дан: у том случају анемоне размењују задовољства: Сперматозоиди једне врсте анемона оплођавају јајашца друге врсте. Самим тим и колонија постаје разноликија.

М. И. Ш.

ДОГОДИЛО СЕ У...

... Дербиширу. Свештеник Артур Робертсон обратио се јавности за помоћ јер сам није успевао да се ослободи мачке која се пре више од петнаест дана настанила у црквеним оргуљама. Пошто мачка очекује мачиће, може се претпоставити да ће оргуље још дуго бити потпуно неупотребљиве. Сви досадашњи покушаји да се мачка измами остали су без резултата.

...Шефилду. Седамдесетдеветогодишњи Хери Вуд увек је носио сву своју уштеђевину у табакери а ову, пак, под капом. Једном је Вуд имао саобраћајну незгоду и том приликом прелетео је преко управљача свог бицикла и пао на главу. Лекари су утврдили да је ударац био озбиљан и да би Вуду сасвим сигурно прсла лобања да није било металне табакере.

... Сједињеним Америчким Државама. Заједно с мини сукњама у моду су као последњи „крик" ушле и подвезице часовници који се носе десет центиметара изнад колена. Већина средњих школа и многи универзитети забранили су ученицима да на часове долазе са часовницима подвезицама „да настава не би била ометана".

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ДЕНИ ПЛАХТА
УСКРСНУЋЕ

Грејем Крејкен је лежао на самртној постељи. Изгубљено зурећи у таваницу, упијао је речи охрабрења.

– Све прогнозе су у вашу корист – говорио је лекар. – Једног дана медицинска наука узнапредоваће довољно да вас поново оживи. Ваше залеђено тело у међувремену неће иструнути. Тада ће га наука излечити и ви ћете поново живети.

Грејем Крејкен је умро лаком смрћу, а онда су његово тело заледили.

* * *

Сањао је да се налази у Мајами Бичу и отворио је очи. Затрептавши капцима у полутами собе, установио је да један посетилац седи поред његовог кревета.

– Добро јутро – рече посетилац. Био је то постарији господин, ћелав и пријатног лица.

– Добро јутро – рече Крејкен. – Имате лепе минђуше.

– Хвала. То су антене...

– Ох!

– За транзисторски радио уграђен у моје ушне шкољке. Стерео систем.

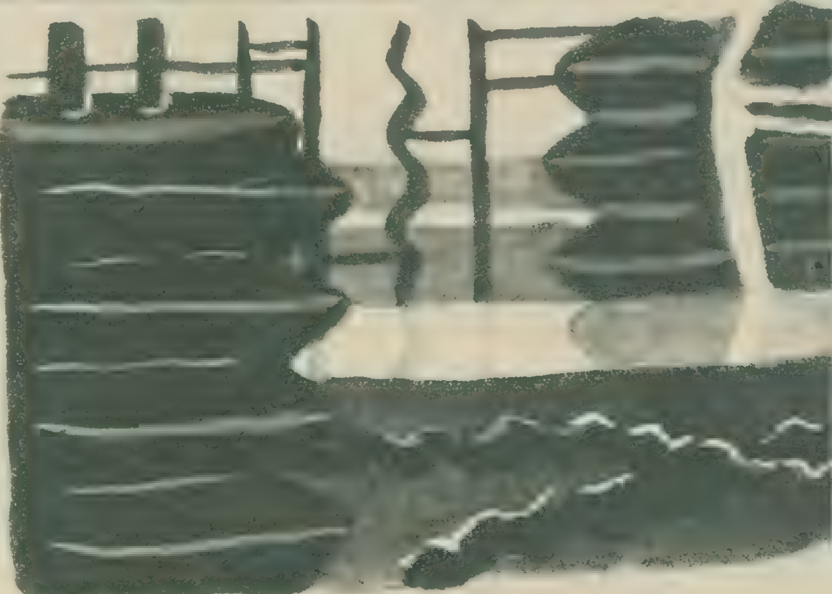
– Заиста лепо – рече Крејкен. – А како га гасите?

– Немојмо сада о томе – рече посетилац. – Боље да поразговарамо о другим стварима. Имамо лепо време, зар не?

– Нисам ни обратио пажњу на то. Уз пут речено, јесу ли предузели нешто у том погледу?

– Па, једно време су га вештачки подешавали – одговори господин. – Али онда су морали да дигну руке од тога.

– Нису могли да удовоље свачијој жељи?

– Бојим се да је тако.

– Штета.

Крејкен скрену поглед према прозору застртом тешком завесом. Стакло иза завесе одједном се распрсну.

– Ох – рече он. – Улични немири?

– Не – узврати посетилац. – Суперсонични транспорт.

Други комад стакла аутоматски је заменио оно разбијено.

– Изгледа да је техника доста уз-

Илустровао Асканио Поповић

напредовала. Молим вас, која је ово година? – упита Крејкен.

– Две хиљаде осамдесет осма.

– Па, прошло је доста времена.

– Нико не може да заустави време – примети странац.

– А шта је с новцем? Да ли се моје имање одржало.

– Бојим се да није. Морао сам да платим трошкове за ваше оживљавање.

– Веома љубазно од вас – рече Крејкен. Видео је како сунце позлаћује ивицу завесе на прозору. С напором се мало придигао и ослонио на лакат. Чинило му се да ће се онесвестити од слабости.

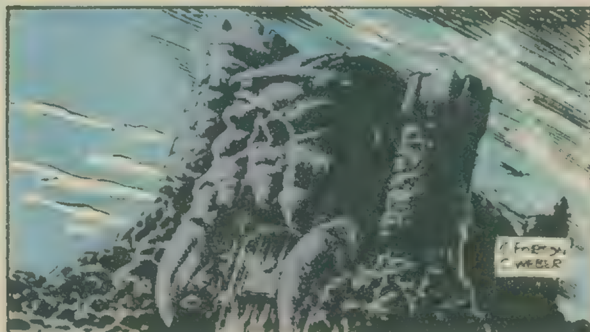
– Молим вас, немојте да се покрећете – рече незнанац. – Треба да будете одморни за трансплантацију срца.

– Ох! – Крејкен се поново спустио на јастук. – Зар нешто није у реду с мојим срцем?

– Не – узврати посетилац полако устајући. – С мојим нешто није у реду.

Г. В.

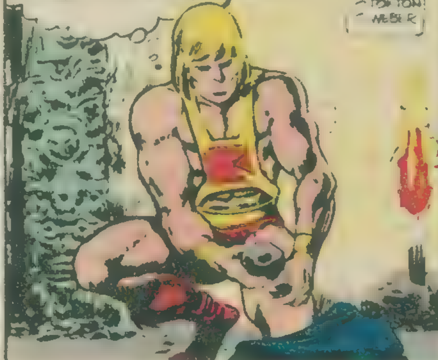
ХИ-МЕН И ГОСПОДАРИ СВЕМИРА

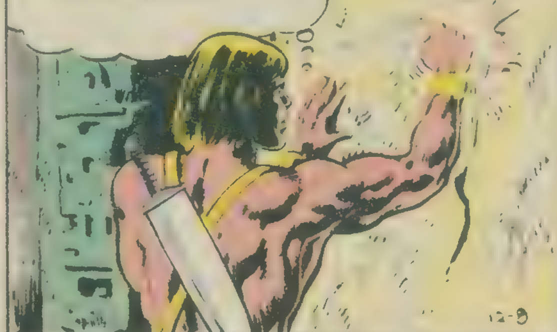

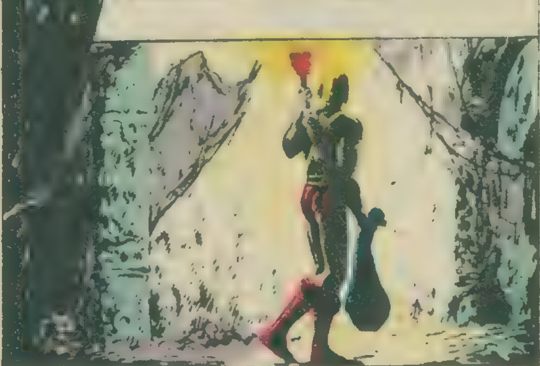

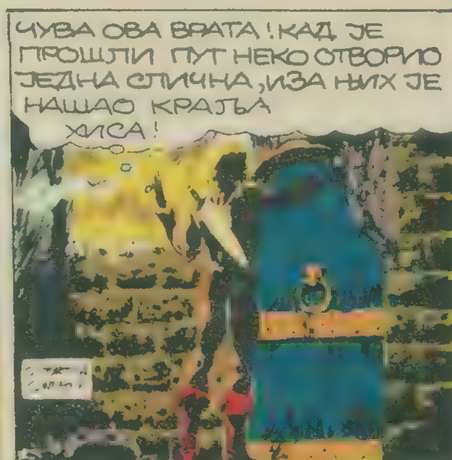

НЕ МОГУ ДА ОДОЛИМ ТАЈНИ ОВОГ ХОДНИКА!

КАО ШТО САМ И МИСЛИО-ИЗА ОВЕ ПАУЧИНЕ СЕ НЕШТО КРИЈЕ!

ТАКО МИ ГРЕЈСКАЛА, НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ!

КАМЕНИ СОКО!

ЈЕДАН ОД ЧУВАРА КОГА СУ ПОСТАВИЛИ ПРВИ СТАНОВНИЦИ ГРЕЈСКАЛА!

ЧУВА ОВА ВРАТА! КАД ЈЕ ПРОШЛИ ПУТ НЕКО ОТВОРИО ЈЕДНА СЛИЧНА, ИЗА ЊИХ ЈЕ НАШАО КРАЉА ХИСА!

ХИ-МЕН ЈЕ ОБАВИО ПОПРАВКЕ ПУКОТИНА И СПРЕМАО СЕ ДА НАПУСТИ ГРЕЈСКАЛ...
ОДЛОЖИЋУ ОТВАРАЊЕ ОВИХ ВРАТА ДОК ПРИНЦ АДАМ НЕ ОБАВИ СВОЈЕ ЦЕРЕМОНИЈЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ДОКЛЕ ЛИ ЋУ МОРАТИ ТИМЕ ДА СЕ БАВИМ?

ТИЛА! ШТА ЈЕ БИЛО?
ОХ, АДАМЕ, ТИ СИ... ОЧЕКИВАЛА САМ НЕКОГ ДРУГОГ...

ОЧЕКИВАЛА СИ ДА ТИ ДОВЕЗУ БРОД?
110

НЕ, АЛИ О ТОМЕ ЋЕМО РАЗГОВАРАТИ НЕКИ ДРУГИ ПУТ, ВИСОСТИ! ИМАМ ПОСЛА!
ДОБРО, ПОСАО ЈЕ НА ПРВОМ МЕСТУ!
ТИЛА ЈЕ ДАНАС ВАН СЕБЕ!

СИРОТИ АДАМ, ЊЕМУ НИКАД НИШТА НЕЋЕ БИТИ ЈАСНО!
У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ВЕЛИКА СВЕЧАНОСТ

ЗАБАВНИКОВА РАДИОНИЦА

КАКО ПРИПРЕМИТИ ЖУР(КУ)

Ма колико гости ишчекивали да се на вашој журци догоди нешто необично, другачије и неочекивано, ипак ће (можда грешимо), чим стигну, заузети сва места за седење, с намером да их целе вечери не напуштају. Сигурно знате оне који цео жур преседе и проговоре тек по коју реч, да би сутрадан могли да кажу: „Да, био сам на журу. Није било лоше"(!).

Е па, за такве госте, такозване „заузимаче жур-позиција" (знате на шта мислимо: неосветљен ћошак, фотеља крај прозора или удобно јастуче), приредићете изненађење уколико, као домаћин, следећом игром мало „разбарушите" распоред седења.

Да-не столице или весело гомилање

Прво, покушајте да сва места за седење распоредите у круг (није битно да буде правилан, већ затворен), тако да сви седе један до другог, без празних међупростора.

Затим објасните правила игре: ви ћете постављати различита питања на која свако треба да одговори са „да" или „не". Ако је одговор потврдан, гост ће се померити за једно место удесно, ако је негативан, остаће на свом месту.

Шта ако је нечији одговор потврдан, а столица са његове десне стране већ заузета? Свеједно, правила игре морају да се поштују. Сешће, дакле, у крило особе која је заузела столицу.

То значи да у току игре на једној столици може седети неколико особа, што је не само економично, већ и забавно.

Важно је и следеће: питања постављате једно по једно дајући гостима времена да размисле и да се распореде.

И још нешто: припремите своју листу питања (као подсетник) како вам се не би десило да у жару игре заборавите шта да питате.

Ево неколико питања за почетак:

– Имаш ли неуредне фиоке?

– Познајеш ли неку Тамару?

– Завркћеш ли страницу на књизи да би обележио где си стао?

– Имаш ли на себи нешто жуто?

– Да ли си овог месеца написао некоме писмо?

– Волиш ли спанаћ?

– Имаш ли петицу из математике?

– Седиш ли некоме у крилу?

– Имаш ли леп рукопис?

– Имаш ли кућног љубимца?

– Желиш ли још питања?

Игру можете да завршите у тренутку када осетите да је постала досадна или тако што ћете некоме од својих гостију понудити да покуша следеће, да све играче смести на једну столицу!

Да ли (се) играте?

Друга невоља која може да се јави на вашој, тако дуго припреманој, журци је: гости неће да играју! Није да не воле и није да не желе, само – некако се стиде да почну.

„Омладинска радионица" прискаче вам у помоћ!

Додирни плаво!

За ову игру потребно вам је: неколико стидљивих гостију (што више, то боље), касетофон или грамофон, брзи ритам и – мало маште.

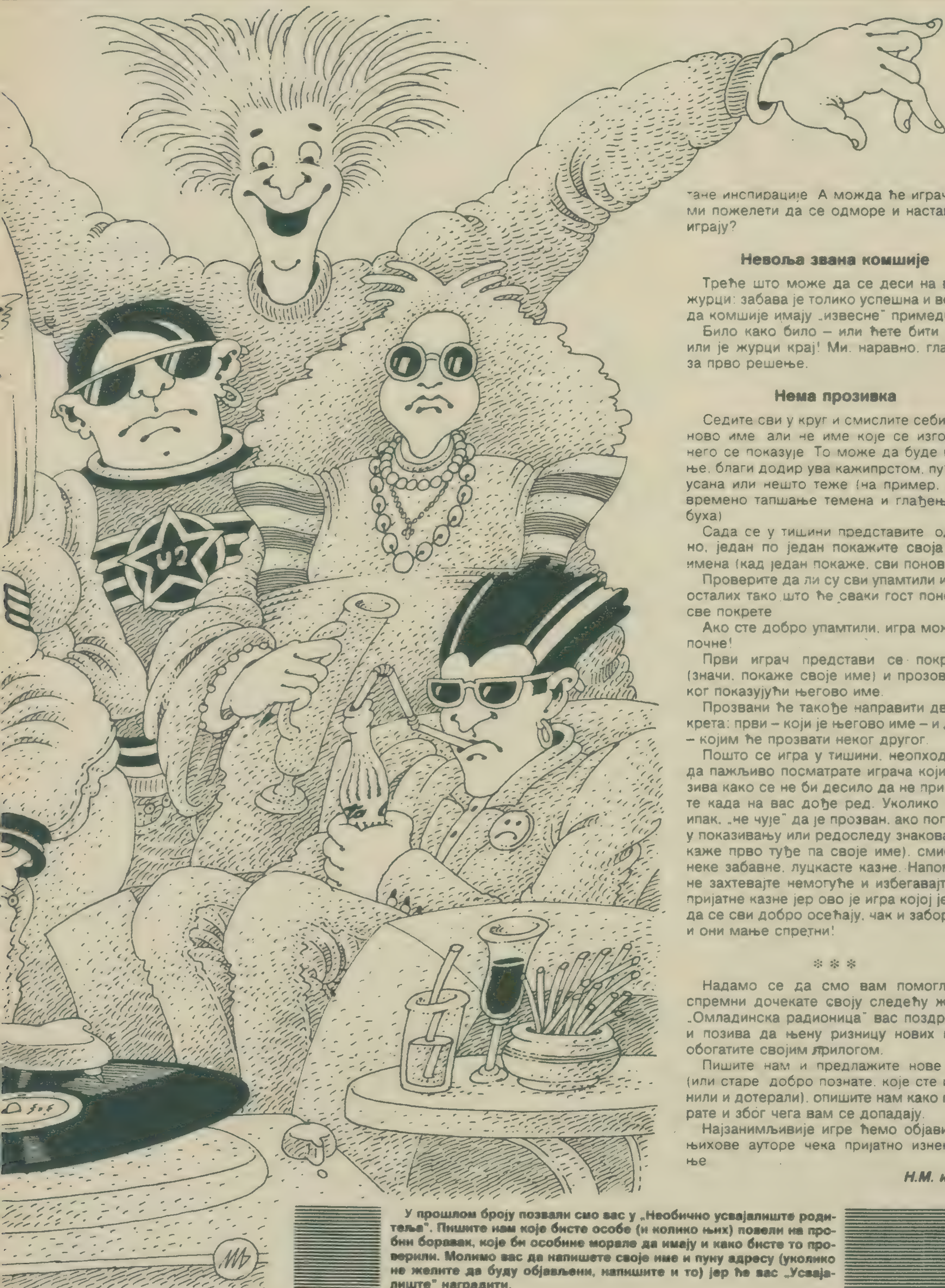
Замолите госте да устану и пажљиво слушају ваша упутства. Ви ћете пустити музику уз коју они могу, али и не морају, да играју, а када је искључите и саопштите им „наређење", морају што брже да га изврше и остану у том положају све док поново не чују музику.

Једноставно, зар не?

Значи, ви ћете повремено прекидати њихов плес и довикивати: „Додирни плаво!" То је знак сваком играчу да на неком нађе нешто плаво и то додирне. Или: „Додирни коленом колено!" (што у преводу значи да у што краћем року треба наћи некога и колено прислонити уз његово).

Ваша наређења могу бити и тежа: „Додирни образом колено!" (наравно, не својим образом своје колено), „Додирни прстом пертлу!", „Додирни образом образ!", „Додирни оком уво!"...

Уколико се игра допадне гостима, можете да продужите све док вам не понес-

тане инспирације. А можда ће играчи сами пожелети да се одморе и наставе да играју?

Невоља звана комшије

Треће што може да се деси на вашој журци: забава је толико успешна и весела да комшије имају „извесне" примедбе.

Било како било – или ћете бити тиши, или је журци крај! Ми, наравно, гласамо за прво решење.

Нема прозивка

Седите сви у круг и смислите себи неко ново име, али не име које се изговара, него се показује. То може да буде махање, благи додир ува кажипрстом, пућење усана или нешто теже (на пример, истовремено тапшање темена и глађење трбуха).

Сада се у тишини представите, односно, један по један покажите своја нова имена (кад један покаже, сви понове).

Проверите да ли су сви упамтили имена осталих тако што ће сваки гост поновити све покрете.

Ако сте добро упамтили, игра може да почне!

Први играч представи се покретом (значи, покаже своје име) и прозове неког показујући његово име.

Прозвани ће такође направити два покрета: први – који је његово име – и други – којим ће прозвати неког другог.

Пошто се игра у тишини, неопходно је да пажљиво посматрате играча који прозива како се не би десило да не приметите када на вас дође ред. Уколико неко, ипак, „не чује" да је прозван, ако погреши у показивању или редоследу знакова (покаже прво туђе па своје име), смислите неке забавне, луцкасте казне. Напомена: не захтевајте немогуће и избегавајте непријатне казне јер ово је игра којој је циљ да се сви добро осећају, чак и заборавни и они мање спретни!

* * *

Надамо се да смо вам помогли да спремни дочекате своју следећу журку. „Омладинска радионица" вас поздравља и позива да њену ризницу нових игара обогатите својим прилогом.

Пишите нам и предлажите нове игре (или старе, добро познате, које сте изменили и дотерали), опишите нам како их играте и због чега вам се допадају.

Најзанимљивије игре ћемо објавити, а њихове ауторе чека пријатно изненађење.

Н.М. и И.Л.

У прошлом броју позвали смо вас у „Необично усвајалиште родитеља". Пишите нам које бисте особе (и колико њих) повели на пробни боравак, које би особине морале да имају и како бисте то проверили. Молимо вас да напишете своје име и пуну адресу (уколико не желите да буду објављени, напишите и то) јер ће вас „Усвајалиште" наградити.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

НАГРАДНА ИГРА АВИОНОМ У СВЕТ

JAT

50 година Политикиног Забавника

50 иностраних аранжмана

JAT air lift

СССР

ГДЕ ЈЕ ЖИЛБЕР СРЕО НАТАЛИ

За Совјетски Савез с правом може да се каже да је земља – континент: са 22.400 000 км² она је највећа држава света, три пута већа од целе Аустралије, два пута од Европе, четрдесет пута од Француске. По броју становника – 278 милиона – заузима треће место у свету, одмах иза Кине и Индије. У њему живи 120 народа и народности са исто толико језика и дијалеката, различитих вера и раса. Клима се креће од поларне до пустињске. Рекордна хладноћа од – 72° С измерена је у Ојмајакону, у Сибиру, а највиша од +41°С у Ташкенту, на југу земље.

Возом, авионом, аутом

Последњих година нагло је порастао број туриста из целог света који желе да посете прву земљу у којој је победила социјалистичка револуција, а у којој се данас одигравају многе значајне промене. Између осталог, СССР се отворио за странце. Колико о томе знамо? У нама још живи предрасуда да у ову земљу може да се путује само у туристичким групама са водичем, а већ неколико година није тако. Многи тамо путују сами не изазивајући никакво посебно интересовање.

У СССР најбрже се стиже авионом (код нас то обавља JAT–ова флота), али исто тако и возом (преко Румуније), док наши бродови на жалост више не плове до Црног мора, па Доном и Волгом. На крају, можете да путујете и својим аутомобилом, а за сва обавештења најбоље је да се обратите Интуристу, совјетској туристичкој агенцији за странце. „Забавник" ће вам испричати само понешто од оног што се у овој великој земљи променило.

У свету тренутно влада велика мода да се путује у СССР, због чега будући туристи иду на посебне курсеве да, ако не науче баш руски, оно бар савладају ћирилицу како би се лакше сналазили са ознакама и натписима. Осим уобичајених, организују се и посебне туре за обилазак црркава и манастира старе Русије, одлазак на фестивале у Лењинграду у време белих ноћи, затим путовање у кавкаске републике у пролеће, у Централну Азију (Бухара, Самарканд...), крстарења Балтиком и Црним морем, а сада, зими иде се на скијање у Суздаљ (200 km од Москве) и познате терене у близини Лењинграда. Код нас JAT–ов ер лифт тренутно организује путовања у Москву, затим Москву–Лењинград, а трећи аранжман је Кијев–Лењинград–Москва.

Совјетски Савез се заиста отворио за свет, али то још не значи да странац може да иде баш куд хоће, засад је око 150 градова отворено за туристе што је доста јер би било потребно неколико година да се обиђу сви. Ускоро ће се овај број повећати кад буду изграђени хотели за туристе али и кад нестане традиционалног неповерења према странцима. Од 10 000 km Транссибирске железнице, која повезује Москву с Владивостоком на Далеком истоку, 8.531 км је доступан страним туристима, и то је пуна капа јер је потребан 151 сат и 40 минута да се превали тај пут од Москве до Хабровска. За неке је то монотоно путовање, а за друге који воле пејзаже и сусрете с људима врло узбудљиво. Са Совјетима млађим од 40 година странци се споразумевају на енглеском, док старији чешће знају француски и немачки. За нас као Словене, разуме се, нема тешкоћа ни у погледу писма а ни језика.

Алкохол, шта је то?

У Совјетском Савезу нема малих хотела. У Москви су најпознатији „Национал" с почетка овог века, близу Третјаковске галерије, модеран „Интурист", на два корака од Црвеног трга, „Београд" изграђен 1973. са 921 собом у чувеном кварту Арбат, рају за пешаке, највећи и најлуксузнији „Космос" са 1 760 соба, „Интернационал" у коме одседају пословни људи, посебно Американци, с богатом самоуслугом у којој се снабдевају сви странци који живе у Москви.

У Лењинграду су најпознатији „Европејскаја", одмах уз Невски проспект (многе од 225 соба овог хотела имају клавир!), затим „Асторија" у Херценовој улици, стари хотел зидан 1913. и успешно реновиран, „Прибалтицкаја", у Финском заливу, луксузан хотел у футуристичком стилу и тако даље.

Чак и ако путујете с групом, немојте пропустити да једном–двапут вечерате изван вашег хотела (плаћање је у рубљама). У подне се у целом СССР–у служе само кисела вода и газирана пића, нема продаје алкохола до 14 часова! Увече, готово у свим ресторанима, дочекује вас музика и за то се плаћа улаз од 2, 3 или 4 рубље. Вечера је између 18.30 и 20 часова, а онда се плеше. Међутим, око 22.55 келнери почињу да слажу столице преко столова и то је знак да се затвара. Чаша пића после 23 часа може да се попије само у баровима хотела који раде до два ујутру и у њима се плаћа девизама.

Највећи ресторан у СССР–у је „Арбат", у Калињиновој улици 29, у Москви, са више од 2 000 места на два спрата и у декору из времена пре револуције. У подне овамо свраћају владини функционери из разних министарстава, а увече почиње богат ноћни програм с играчицама и музиком. Место где обавезно сврате људи из унутрашњости на службеном путу – Узбекистанци, Грузијци и остали. Зато се московска „елита" преселила у Кроптњикову улицу 36 где је отворен један од првих приватних ресторана у СССР-у. Место се мора резервисати месецима унапред иако се у њему алкохол уопште не служи. Још један ресторан тренутно је врло у моди иако у њему нема ни алкохола ни музике – то је „Делхи" са индијским специјалитетима, доста високим ценама и пробраним гостима.

Узалуд многи туристи траже кафе „Пушкин" у Москви, чувен по песми Жилбера Бекоа који је овде пио топлу чоколаду са својом Натали. Ниједан кафе у Москви не носи ово име, али је зато у Лењинграду пре две године отворен на Невском проспекту, у близини Ермитажа, највећег музеја слика на свету – у 400 сала смештено је 2.600.000 експоната!

Таблице са три нуле

Прошла су она времена кад су се странци, возећи се таксијем, дивили брзини којом се летело кроз престоницу у било које време. Последњих година Москва је сазнала шта су закрчења у саобраћају. У центру града од 9 до 18 часова ври као у паклу од камиона, аутомобила и, посебно, таксија. Саобраћајна правила из времена пре инвазије аутомобила доста су строга а прекршаји се плаћају на лицу места – три рубље. Иначе, ако у Москви видите кола чије таблице почињу са три нуле, знајте да у њима седи неко ко има јаке везе и ко то не крије. Полиција нерадо зауставља ове важне возаче кад направе ситнији прекршај. Овакве таблице не набављају само скоројевићи већ и многи глумци, певачи и телевизијске звезде и њима украшавају своје мерцедесе.

У елитној Москви такође су у моди клубови међу којима је најпопуларнији ВТО, близу Пушкиновог трга. Ту се састају глумци, а прочуо се и по изванредној кухињи. У клубове, међутим, могу да уђу само чланови, или да вас уведу пријатељи. И мушкарци и жене овде носе џинс, кожне јакне, а читају се „Њузвик", „Тајм"... Стране новине продају се у центру града, близу Министарства иностраних послова и на неколико места од домаће новинске агенције Новости. Код жена је у моди парфем „Опијум". Уопште, после година скромног живота људи све чешће излазе, оснивају се разне групе, дискутује живо о перестројци, гласности.

Нова телевизија

Од почетка 1987. и совјетска телевизија се и те како променила. Недодирљиви „Журнал у 21h" (нешто као наш „Дневник"), који прати преко 140 милиона гледалаца – без обзира на огромну временску разлику – мање је сувопаран. Из темеља су измењена три национална канала и онај један међународни који емитује 3–4 сата програма дневно. Тако-

звани „лакши" део програма не састоји се више само од певача класичне забавне музике и фолклора. много је више рока. џеза и великих спектакла с раскошном сценографијом. костимима и шљокицама

. Посебну пажњу совјетских грађана привлаче разговори с одговорним личностима Почело је с емисијом „Добро вече. Москва" у којој пет пута недељно новинари и камере излазе на улицу да траже оне који критикују и који су за промене као и оне који мисле супротно У емисији „Други спрат". млади разговарају са званичницима и ту. у атмосфери која је више него врућа у размени мишљења тонови су често повишени. То је једна од најгледанијих емисија у СССР–у. Од октобра 1987. појавила се и једна нова безимена. у среду увече у 23 30 на првом каналу. у којој водитељи. без обавезних кравата. дају неуобичајену мешавину реклама и спотова са оригиналним репортажама. „дрске" интервјуе и – врло озбиљне и исцрпне метеоролошке прогнозе

Живот под шатором

На крају нешто о чему се готово ништа не зна. а то је камповање у СССР–у. Совјети су велики љубитељи камповања у дивљој природи. Сваки викенд гледају да искористе и оду некуд на пецање срећни што могу да испеку уловљену штуку или скупљају гљиве у брезовој шуми Власти су временом подигле кампове и у близини великих градова (све информације могу да се добију у Интуристу). Један такав „ауто–камп налази се крај Москве. далеко од сваког загађења. А странци који су обилазили СССР за свој грош одушевљени су боравком у камповима на југу земље. у Грузији. на пример. где је избор хране далеко богатији. а око кампа се врте продавци ражњића воћа вина

На северу. странци који стигну без своје опреме крај Риге или Талина могу да изнајме бунгалове од дрвета. мале али удобне Овде су странци ретке птице али се контакт лако успоставља Док питате за камп. већ су вас сви прихватили помажу вам. чак нуде и храну. Преноћиште у кампу плаћа се пет рубаља. Овде долазе и совјетски грађани у претрпаним аутомобилима. бучно је и весело. довикују се испод тенди на којима се види да су прошле многе кише и многа лета. Ту су и портабл телевизори. али већина кампера више воли разговор и шах. Сви одлазе на спавање веома касно. нарочито на обалама Балтика где у јулу дан траје и 22 сата! Односи са људима су такви. каже један странац. да заборавите бајате сендвиче у продавници и то што нема увек топле воде за туширање. Око вас фантастичне шуме. предивна плажа. љубазни сељаци са малих фарми.. Кампер у СССР–у уопште се не осећа као туриста.

В. М.

50 година Политикиног Забавника

50 иностраних аранжмана

JAT airlift

Прва група добитника главне награде управо је полетала JAT-овим авионом за Египат, а ви имате шансу да добијете наградно путовање за Тунис, седмодневни боравак за две особе на Копаонику или мору или макету авиона „боинг 737". Извлачење награда је сваке суботе у тв емисији „Да питамо заједно"

JAT АВИОНОМ У СВЕТ

На реду је шеснаесто коло наградне игре „АВИОНОМ У СВЕТ" у организацији „Политикиног Забавника" и JAT AIR LIFT-a игре која из броја у број доноси вредне награде и траје до 7. априла ове године.

Све до тада имате могућност да освојите главну утешну или посебну награду које се, према пропозицијама, извлаче сваке суботе у тв емисији „Да питамо заједно" и то обрнутим редоследом од посебне до главне. Имена награђених читалаца објављиваћемо у „Политикином Забавнику" на претпоследњој страни из броја у број за свако коло појединачно осим добитника посебне награде макете авиона „боинг 737" који награду добијају на кућну адресу.

Као што претпостављамо већ знате, главна награда од четрнаестог кола је путовање за две особе у Тунис у седмодневном аранжману JAT AIR LIFT-a. Путовање је предвиђено за јуни, а о тачном датуму поласка накнадно ћемо обавестити све добитнике.

Дакле, ако нисте имали среће да се нађете на списку добитника наградног путовања за Египат (добитници су отпутовали 3. фебруара 1989), очекују вас оазе Туниса и медитеранска клима.

Седмодневни боравак за две особе на Копаонику (апартамни најам), у Купарима (хотел „Купари"), у Трогиру (хотел „Медена") и Дубровнику (Бабин кук – хотел „Плакир") су утешне награде које се додељују наизменично, такође из броја у број. Добитници седмодневног боравка на Копаонику или мору користе награду у договору са JAT AIR LIFT-ом, а биће им понуђена два рока када могу и морају да искористе награду.

Посебна награда коју додељује JAT AIR LIFT, макета авиона „боинг 737" испоручује се добитницима на кућну адресу.

И најзад, ту је и СУПЕРНАГРАДА, путовање по избору, за две особе, у аранжману JAT AIR LIFT-a. Добитник се извлачи на крају наградне игре „Авионом у свет", а у извлачењу учествују купони свих кола.

Ако желите да се укључите у нашу наградну игру, најпре пажљиво прочитајте текст који објављујемо испред наградног питања, јер у њему се крије одговор. Уколико ни после тога нисте сигурни да је ваш одговор тачан, прелистајте енциклопедију.

Ваши одговори треба да стигну на адресу „Политикиног Забавника" до следећег петка у дванаест часова, на купону који у овом броју носи ознаку број 16. Молимо вас да читко напишете своје личне податке. Купони који стигну са закашњењем учествоваће заједно са купонима свих кола на крају игре, у извлачењу СУПЕРНАГРАДЕ.

Да ли сте добитник једне од награда из овог броја, проверите у суботу, 11. фебруара ове године, у ТВ емисији „Да питамо заједно" у којој се у директном тв преносу извлаче награде. Имена добитника из овог броја објавићемо и у „Политикином Забавнику" бр. 1938 на претпоследњој страни.

Награде у овом колу су:

Главна – путовање за две особе у Тунис

Утешна – седмодневни боравак за две особе на Бабином куку

Посебна – макета авиона „боинг 737" ■

АВИОНИ САМОУБИЦЕ

У очајању због пораза који се већ назирао, Јапанци су крајем другог светског рата увели у борбу авионе самоубице које су називали „небеска ватра". Застареле и за борбу неприкладне авионе максимално су оптерећивали бомбама и слали их у напад на савезничке бродове, посебно носаче авиона, у које је пилот самоубица требало да удари целим авионом. Пре тога увијали су га у јапанску заставу, а често су и чврсто затварали поклопац кабине тако да пилот није имао другог избора него да се залети у циљ. Како су ови авиони самоубице били преоптерећени експлозивом, имали су смањену брзину и покретљивост тако да су постајали лак плен америчких ловаца и снажне ватре противавионске одбране, па је само мањи број самоубица успевао да стигне до циља. Августа 1945. године Јапанци су увели ново самоубилачко оружје на ракетни погон, заправо летећу бомбу коју је водио пилот.

Наградно питање:

КАКО СУ СЕ НАЗИВАЛИ ОВИ ПИЛОТИ САМОУБИЦЕ?

Ваши одговори треба да стигну на адресу „Политикиног Забавника" до следећег петка (10. 2. 1989) у дванаест часова искључиво на купону који објављујемо, на дописници или у коверту.

Тачан одговор на наградно питање у „Политикином ЗАБАВНИКУ" број 1934 је: 6. април 1941.

Само за млађе читаоце

Уколико је добитник главне награде лице млађе од 18 година, може да путује само у пратњи родитеља или старатеља.

Купон број 16 50 ГОДИНА Политикиног ЗАБАВНИКА

Одговор: ______

Име и презиме: ______

Датум рођења: ______

Улица и број: ______

Место и пошт. број: ______

50 ИНОСТРАНИХ АРАНЖМАНА JAT airlift

Наградна игра „АВИОНОМ У СВЕТ" „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, п.ф. 80 11001 БЕОГРАД

МА ШТА КАЖЕШ

МУКЕ С РОЗБРАТНАМА

Том Хемби је очајан човек. Лопови га просто уринишу. Током прошле године проваљивали су у његов ресторан „Хофбрау" у Остину, у Тексасу, равно девет пута. При том ове лупеже не занимају ни сефови ни касе. Нa-

мерачили су се на Томове бифтеке и остало фино месо. Примера ради, приликом последње крађе нестало је 60 првокласних розбратни од по 400 грама.

Све у свему, кад се Том сабрао и прерачунао, испало је да су га лопови у току дванаест месеци олакшали за око две хиљаде долара. Можда то за Американце и није богзна каква сума, ал' шта ћемо са психичким шоковима које је Том претрпео? Мало – мало, а оно нигде розбратни.■

ОПАКА ЗВЕР

Љубитељима алкохола у државном затвору Конектиката није лако. Живе у страху од опаке звери Азара. Азар је трогодишњи немачки овчар који се одликује изванредним њухом за строго забрањени алкохол у свим количинама и видовима. Азар свакодневно насумице „прегледа" штићенике затвора у потрази за прокријумчареном капљицом. Где је има, ту је без грешке налази. Поносно особље затвора тврди да је у стању да нањуши алкохол чак и пошто се овај проспе у WC шољу и пусти вода или, што се такође дешавало, скривено у херметички затвореној посуди. Једном речју, права звер.■

БЛАГО АЈКУЛАМА

Илустровао Зоран Петканић Петко

Већ осам година др Карл Луер из Сарасоте на Флориди убризгава ајкулама ћелије рака и сиде. Сада верује да је на прагу великог открића.

– Постоји нешто у њиховој хрскавици, нека врста протеина који их чини имуним на ове болести. Све ово време ни једна једина ајкула није оболела. У најгорем случају, дешавало се да их спопадну пробавне сметње – каже Луер.

Благо ајкулама.■

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

◆	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

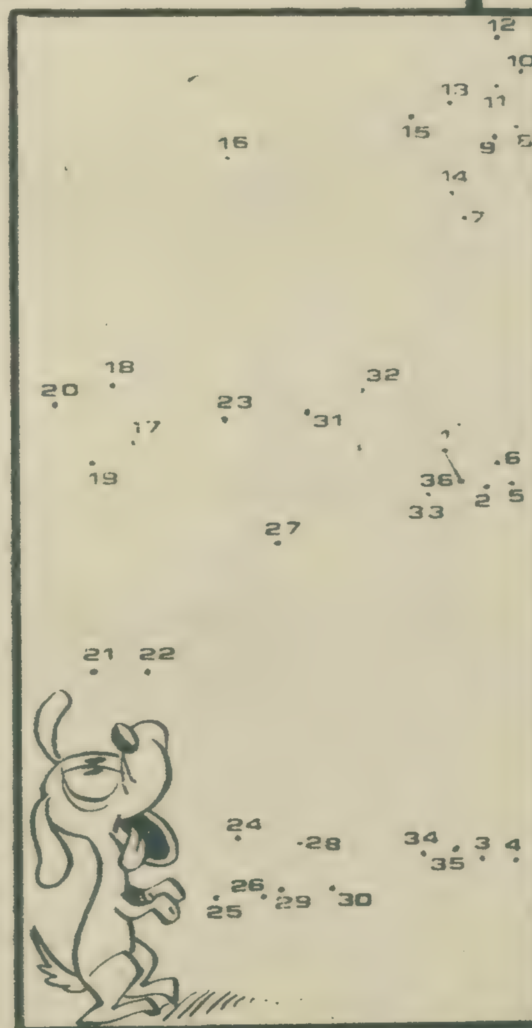
Број црних поља у сваком реду, односно ступцу, наведен је у загради на крају сваког низа описа. Решавајући укрштеницу, пронађите њихова места и уцртајте их сами.

ВОДОРАВНО: 1.Листопадно дрво – Нездраво стање организма (1), 2. Угоститељски објекти – Ауто-ознака за Ваљево (1), 3. Отвор у кршу, понор – Поклон (1), 4. Избављење – Нота солмизације – Гласање животиња (2), 5. Ловачки пас – Место код Врања (1), 6. Ауто-ознака за Винковце – Наука о грађи Земљине коре (1), 7. Див из грчке митологије који је држао небески свод – Покретни део електромотора (1).

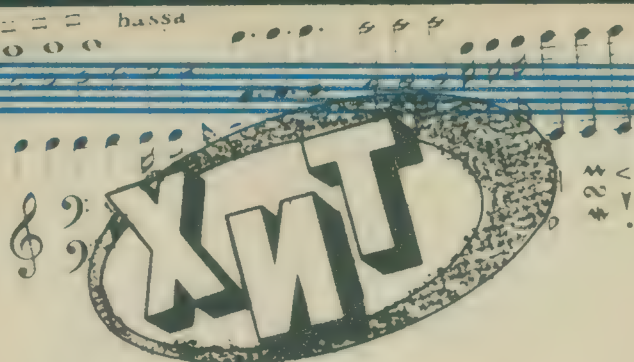
УСПРАВНО: 1. Врста укусног воћа (0), 2. Поштовање, уважавање (0), 3. Једињење алкохола и киселине – Ознака за литар (1), 4. Раст, узраст – Симбол тантала (1), 5. Гојење животиња – Љут корен (1), 6. Реткост, остатак из прошлости (1), 7. Сувишан терет (1), 8. Лична заменица – Обор за стоку (1), 9. Име глумца Марвина – Кенијски атлетичар, Хенри (1), 10. Ауто-ознака за Шпанију – Мастионица (тур.) (1), 11. На сваки начин, свакојако (0), 12. Радник на поплочавању (0).

КОГА ЦЕКИ ПОСМАТРА?

Да бисте открили кога Цеки посматра, треба оловком да спојите тачке од 1 до 36 (редом).

РЕШЕЊА НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Каријере:

Белинда КАРЛАЈЛ

ЖЕЛЕЛА БИХ ДА ОТВОРИМ БУТИК

Бежећи из заборава Белинда Карлајл, „лепа девојка из Калифорније", соло албумом „Heaven Is A Place On Earth", доспела је прошле зиме у врхове светских топ листа. Ово је прича о њеним успесима и падовима

Њена биографија подсећа на познате приче које рекламни агенти измишљају да би публику дирнули у срце и ономе за кога раде помогну да поново успе. Први додир са славом, новцем и светском популарношћу Белинда је доживела као чланица женске групе „GO-Go's". Живот на високој нози донео је нове навике, али и непријатна искуства.

– Увелико сам почела да скитам – каже Белинда. – *Често сам се по читаву ноћ мувала по холивудским булеварима, а то није баш права ствар за девојку која ужива неки углед. Постала сам прилично непријатна особа. Мој карактер се потпуно изменио, није ми било јасно у какву сам се личност изметнула. Чини ми се да сам постала мали монструм.*

Белинда је схватила да нешто треба мењати у животу када је 1985. године са групом наступила на „Rock in Rio" фестивалу у Бразилу.

– На фестивал су нас пребацили хеликоптером. Кад смо стигли, схватила сам да сам потпуно пометена. Изгубила сам самопоштовање и онај основни понос. Чини ми се да сам се налазила на самој ивици. Поред свега, била сам под притиском, јер живот у групи више није био добар. Радиле смо заједно већ седам година и између нас је било много несугласица. То је она класична ситуација када гитариста одлучи да постане певач а певач хоће да свира гитару. Свака од нас хтела је да компонује јер то је доносило највише новца. Било је време да се иде из групе и одлучи шта са својим животом.

Гледајући је данас на омоту плоче или на постерима, тешко је претпоставити кроз шта је прошла да би коначно засијала као здрава и стабилна поп звезда. Поготову што је у време групе „GO-GO's" имала тешкоћа с дебљином.

– Смршавила сам готово 15 килограма, трудила сам се да не једем колаче, да недељно претрчим 50 километара и у томе стварно уживам. Волим да устајем пре седам ујутро. Претпостављам да људи говоре како изгледам као здрава калифорнијска девојка и мислим да је то тачно. У време док сам била са „GO-GO's" и трудила се да имам панкерски имиџ, деловала сам као типична девојка из комшилука.

Иако је првом плочом тек започела успешну соло каријеру, захваљујући певању и лепом изгледу већ је описују као нову Мадону. Међутим, она је скромна када говори о себи.

– Нисам нова Мадона. Она има сопствени стил и нико не може да је угрози. Нас две снимамо у истом студију, често се срећемо и мислим да је врло пријатна особа. Нисам ни нова Тина Тарнер. Ако људи већ желе да праве поређења, мислим да сам најближа Синди Лопер. Обе певамо квалитетне поп песме у којима има доста осећаја за хумор. Неки критичари су рекли да мој глас подсећа на глас Стиви Никс из „Fleetwood Mac", али ја се не слажем. Она је одлична. Била сам у студију када је снимала једну песму, звучала је фантастично.

Белинда је имала прилично тешко детињство. Одрасла је у породици са осморо деце а отац јој је био дрвосеча. У средњој школи, док су другови из разреда слушали групе „Eagles" и „Fleetwood Mac", одлучила је да постане панкер.

– Упорно сам слушала Игија Попа. Мислила сам да је он бог. Поред тога, волела сам Roxy Music. У то време нисам могла да поднесем онај типичан начин певања у музици са западне обале. Сада то поштујем.

И тако је једног дана Белинда одлучила да се спакује и оде да живи у панк комуни.

– Пре него што сам ступила у „GO-GO's" свирала сам у групи „Гермс". Нико није желео да нам изда плочу јер није било право време за женске групе. Поред тога, ни другим женским групама, као што су „Bertha", „Fanny i Runaways" није ишло баш најбоље. Идеја о томе да жене свирају заједно нервирала је изгледа многе. Ипак, успеле смо да завршимо турнеју по Енглеској са групом „Madness". То је био одличан провод. Нисмо постигле неки већи успех, али када америчка група свира у Енглеској онда те много више поштују код куће. Што се тиче музике, Британија још има велики кредит код нас. Сматрам да сада нудим добру поп музику. Иако нисам најбоље упућена у нову продукцију, мислим да је тренутно већина песама на америчким топ-листама досадна. „Heaven Is A Place On Earth" је песма која људима даје наду. Говори о томе да тамо где понекад мораш да живиш можеш да створиш лични мир. У исто време то је љубавна песма. Желела бих да снимим још плоча, али музиком нећу вечно да се бавим. Волела бих да отворим бутик. Сама себи креирам одећу а уживам и да је купујем.

П. Ј.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

– Људи ме непрестано запиткују како се осећам кад видим себе на насловним странама светских новина. Мени то не значи ништа. Знам да људи мисле: Да има сто килограма, не би била тако равнодушна. То је, вероватно, тачно, али да другачије изгледам била бих поштеђена разних прича и трачева.

Шаде Аду

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ЏЕКСОН НА ФИЛМУ

После успеха књиге – биографије „Moonwalking" о животу Мајкла Џексона ових дана завршава се снимање филма на исту тему. Филм ће се појавити под истим насловом као и књига. Уз Мајкла Џексона глуме дванаестогодишњи Шин Ленон, син Џона Ленона и Јоко Оно, док ће младог Џексона тумачити осмогодишњи Брандон Адамс.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

ШТА ЋЕ МЕНИ БАРКЕ МАЛЕ

Плачу рибе на дну мора,
плачу китови
Звијезде плаве и агаве, мали
борови
Плачем и ја, а шта друго
него плакати
Кад ме моја мила драга
више не воли...

Шта ће мени барке мале
што се љуљају,
кад их видим, ја не могу
заборавит' њу...

Шта ће мени барке мале
што се љуљају
још ми горе кад ме море
подсјети на њу...

Сједим сам на пустој хриди,
правим жабице.
На том сам се кобном
мјесту растао од ње.
Зато плачем, а шта друго
него плакати
Кад ме моја мила драга
више не воли...

Шта ће мени барке мале
што се љуљају,
кад их видим, ја не могу
заборавит' њу...

Шта ће мени барке мале
што се љуљају
још ми горе кад ме море
подсјети на њу...

Све је тако релативно и све
пролази
И мене ће моја драга да
заборави
Зато плачем, а што друго
него плакати
Кад ме моја мила драга
више не воли...

Шта ће мени барке мале
што се љуљају
ма брига њих што ја не
могу заборавит' њу

Музика и текст:
Ненад Нинчевић
Изводи: Tutti Frutti Band

Корњача = бесмртност

Однедавно сам почео да „гајим" мале, водене корњаче. О њима сте већ писали, али се не сећам да сте рекли какву симболику имају.

АНДРЕЈ КРАВЧУК,
Драгана Ракића 3,
11000 Београд

Од Индије до Кине корњаче имају значајну симболичку улогу, пре свега као животиње које одражавају слику свемира. Јер, њихов оклоп одозго је округао као небески свод, а са доње стране је пљоснат, као земља. Корњача дуго живи па се некада од њеног оклопа правио напитак бесмртности. Иначе, у

царским гробницама стубови су углавном постављени на стилизованим корњачама. И код нас се на старим ћилимима налази слика корњаче која има заштитну улогу.

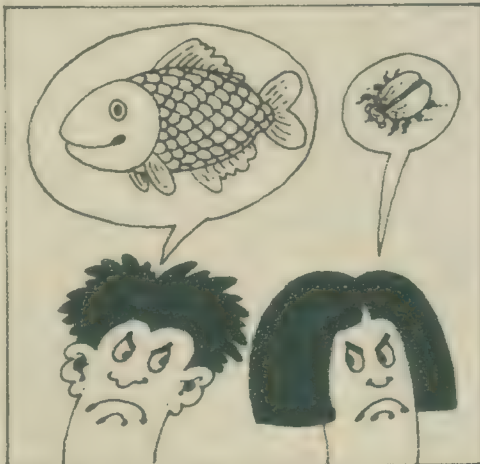
Животиње као грчки богови

У великој сам фрци па вас молим да ми помогнете. Имам 11 година и ученик сам ОШ „Бранко Радичевић" V/5. Признајем да сам се до ушију зацопао у Ивану Чонградски, другарицу из разреда. Међутим, већ три дана не причамо јер смо се посвађали због једне обичне животиње. Ја сматрам да је тритон риба, а она тврди да је то инсект. Ни једно ни друго нећемо да попустимо, па се већ бојим да од помирења нема ништа. Помозите ми!

ВЕЛИБОР ВЕЉКОВИЋ,
11273 Батајница

Модерни зоолози су имена грчких богова и хероја често давали животињама као научна имена. Тако међу даждевњацима (врста водоземаца), постоји тритон, едип, а и сирен, назван тако по лепим заводницама које су са морских стена песмом намамљивале Одисеја. Далеко од тога да су ови водоземци лепи, међутим, заиста живе у води. Често се крију међу стенама на дну плићих потока или уских речних корита. Веома личе на јегуље пошто су им задње ноге закржљале, а предње су прилично мале и неупадљиве.

Ти, Величоре, вероватно знаш да је Тритон, по грчкој митологији, син Посејдона и Амфитре. Он је морски бог с човечјим горњим делом тела и рибљим репом. Кад му Посејдон нареди, уздиже

и смирује таласе дувајући у шкољку као у трубу. Дакле, ни Ивана ни ти нисте били у праву. Ред је да то признате једно другом и да се лепо помирите.

Постани нова Бејби!

Имам 12 година и нешто ме страшно мучи. Често идем са другарицама и друговима на игранке. Волим да слушам музику и да играм. Лако могу да „потрефим" ритам, али је невоља у томе што су моји покрети груби. То су приметиле и другарице па ме због тога често исмејавају. Хтела сам да се упишем на курс плеса, али оне тврде да сам ја изгубљен случај. Да ли је то истина? Још нешто: постоји ли у Београду курс „прљавог плеса"?

МАГДАЛЕНА МАРКОВИЋ,
Војводе Степе 68
11000 Београд

Кад већ помињеш „прљави плес" који је, после великог успеха истоименог филма у САД а и код нас, постао „појам" сјајне игре, само се присети главног лика – Бејби (игра је Ценифер Греј). Та тинејџерка грубих покрета, како ти кажеш, постаје врхунска плесачица уз помоћ одличног инструктора (Патрик Свејз). Нема разлога да се то и теби не деси, зар не? А другарице као другарице, колико знају да буду добронамерне, воле (понекад) и да грицну за срце. Обрати се Плесној школи „Младост" у Београду, у Француској 26 (телефон: 681-694). Ту ћеш савладати вештину „прљавог плеса", односно неку комбинацију латиноамеричких ритмова. Можда и ти постанеш нова школска Бејби!

Патрик Свејз, нови идол

Драгана Богдановић из Партизанске 100 из Београда желела је да сазна нешто више о Патрику Свејзу, глумцу, играчу и певачу који се прославио филмом „Прљави плес" („Dirty Dancing"). Али не само она. За Свејза се занимају и Мирјана Кресоја, Вишњички венац 59/3, Београд, затим Кристина Марић из Шида и Ивана Ђорић, Јована Динића 1, Београд, и Марија Чича, Душана Вукасовића 61/15, такође из Београда.

Неке ствари, у великој америчкој индустрији филма, ипак не долазе случајно. Тако је и Патрик Свејз годинама радио, како се каже, на себи пре него што је постао прави идол тинејџера, али и оних старијих. Још као дечак у Хјустону Свејз је пролио много зноја вежбајући у балетској школи своје мајке. Узгред, у том истом студију упознао је своју садашњу жену Лизу са којом сада живи на ранчу у Калифорнији и одгаја расне коње (она је имала 16, он 21 кад су се упознали). Пре него што ће „прљаво заплесати" Патрик Свејз (35-годишњак који делује бар десет година млађе) прославио се играјући Орија Мејна у телевизијској саги „Север и Југ", а појавио се и у филмовима „Аутсајдер" и „Црвена зора". Био је већ цењен и као композитор (у филму „Прљави плес" Свејз је коаутор Оскаром награђене песме „Она је као ветар" коју сам и изводи), а нарочито као узгајивач расних коња. Онда долази филм са чувеним „скаредним" плесом и рађа се, десет година после Џона Траволте, нова „грозница" (девојчице кажу – Свејзи-крејзи). Шта о томе каже нови идол:

– Иако је релативно мало коштао, на филму је радила екипа врхунских професионалаца. Сценарио је више пута преправљан, а блистави кореограф Фени Ортега умео је да прилагоди своје идеје нашем таленту (уз Свејза игра Џоела Греј чији је отац, иначе, играч из

филма „Кабаре" за који је награђен Оскаром). Био је то прави тимски рад а основна идеја – плес као језик тела и начин споразумевања – публици се силно допала!

Заиста јесте, судећи по гледаности филма и писмима која стижу.

Иначе, Патрик Свејз би волео да заигра у неком филму са својом супругом Лизом Ними (скраћено од Хапаними – Лиза је рођена у Финској). Верује да може да достигне легенде играња као што су били Фред Астер, Џинџер Роџерс или Џин Кели. А говорка се да ће се, можда, снимити и други део филма „Прљави плес". То би било супер, зар не?

Врло вредан, па онда – безвредан новчић

У „Забавнику" сам прочитао рубрику о ретким новчићима, између осталих и о америчкој пари од 5 центи из 1912. године: на једној страни је Индијанац, на другој бизон. Међу стварима свога оца нашао сам такав новчић, али на њему није утиснута година. Занима ме да ли је истина да је шест првих таквих новчића исковано без године?

МИЛАН РАМШАК,
Краљево 6,
63000 Цеље

Ти новчићи од пет центи ковани су између 1912. и 1938. године. У једном тренутку, пре десетак година, достизали су вредност и до пет хиљада долара по

комаду. Али, када се ствар прочула, многи су потражили исти новчић и – нашли га. Наравно, истог часа, када се на нумизматичком тржишту појавила сва сила тих парица, пала им је, и то незамисливо, вредност. По Норману Стаку, америчком нумизматичару који је издао књигу „Амерички новац од вредности", нису искованн такви новчићи без утиснуте године. Постоји једино могућност да се та година, временом, излизала.

Обичан необичан новчић

Пре неколико дана у продавници сам као кусур добио новчић од 10 динара из 1976. на коме пише: „FIAT PANIS, FAO". Објасни ми шта то значи и колико та пара вреди.

МИЛАН,
Нови Сад

Народна банка је издала јубиларну серију ових новчића поводом борбе против глади у свету. Организација FAO, која „припада" Уједињеним нацијама, поручује: „Хлеб свима!" Новчић је изашао у малом тиражу, тако да вреди више него што му је номинална вредност.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубец

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Тамара Калезић, Ново насеље Ц-21, 85330 Котор – 14 година, воли диско музику, сакупља постере групе Брос.

Виолета Ћулукоска, Мирче Ацев 31, 96000 Охрид – 17 година, воли све што воле млади.

Снежана Ковачевић, Тургењевљева 4/184, 21000 Нови Сад – воли музику и спорт, сакупља постере Патрика Свејза и групе Брос.

Ивана Јеремић, Лењинова 90, 38210 Косово Поље – 12 година, сакупља салвете, значке и марке, воли спорт, музику, путовања и дописивање.

Марија Петронијевић, Југ Богданова 50, 31000 Титово Ужице – 15 година, жели да се дописује са друговима и другарицама од 7 до 107 година.

Јелена Дујаковић, Браће Барух 9, 11000 Београд – 11 година, свира клавир, сакупља значке, разгледнице, сличице WWF албума и оловке.

Сузана Јовановић, Ф. Алфиревића 2, 57000 Задар – 13 година и њен брат **Зоран** (12) желе да се дописују са вршњацима из целе земље.

Зорана Недић, Маричка 24, 11000 Београд – 11 година, сакупља шкољке, беџеве, салвете и постере.

Сандра Дикић, Карађорђева 3/1, 17500 Врање – 10 година, воли музику, спорт и путовања, сакупља постере, писма, папирнате луткице и слике страних певача.

Селма и Лидија Петерска, Родољуба Чолаковића 16/51, 76300 Бијељина – желе да се дописују са младима широм земље.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА: брест, болест, ресторани, ва, еставела, дар, спас, ла, рика, кер, ристовац, вк, тектоника, атлант, ротор.

КОГА ЦЕКИ ПОСМАТРА: Цеки посматра лане.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM) штампана ствар, штампање; по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, односно за са ... часописа и

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1936

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Боковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Дарко Рибникар, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кецић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124 Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 2.000 дин.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 22.080 динара, полугодишња 44.160 динара, годишња 88.320 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 44.160 динара, полугодишња 88.320 динара, годишња 176.640 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728, уз обавезну назнаку НО „Политика" – ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ:

САД	USD	42.–
СР НЕМАЧКА	DEM	72.–
ФРАНЦУСКА	FRF	247.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	61.–
ШВЕДСКА	SEK	252.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

НОГЕ С КРИЛИМА ИЛИ – КРИЛА С НОГАМА

Откривена још једна тајна несталог животињског света

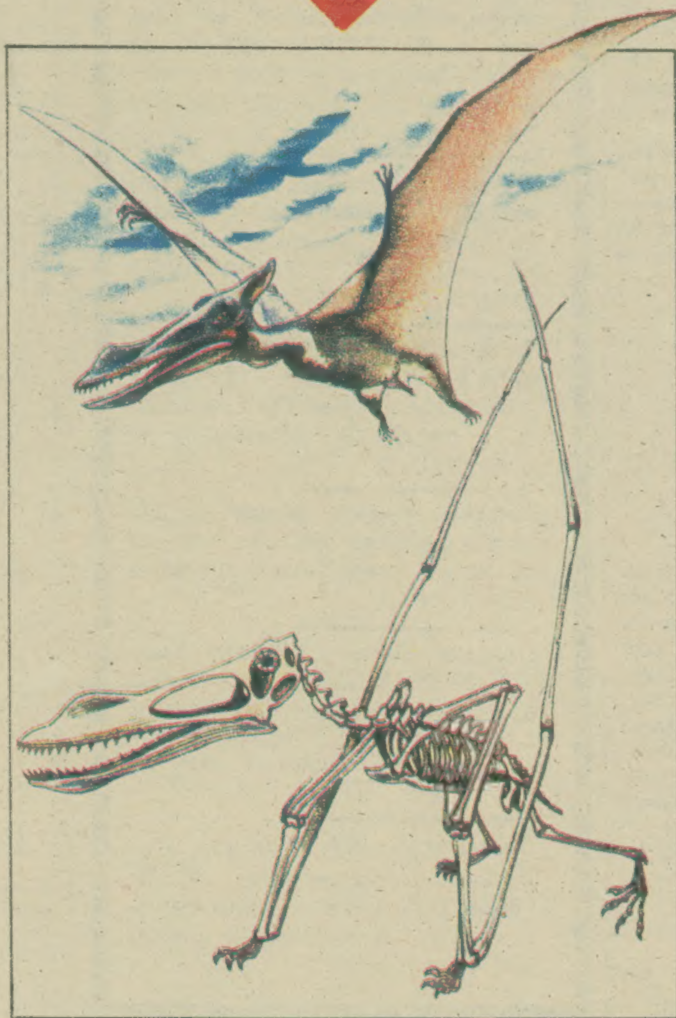
У последње време међу научницима који проучавају летеће гмизавце из праисторије било је много расправа на тему: како су те прастаре птице ходале по земљи. Постојале су углавном различите и тешко прихватљиве претпоставке, тако да прича о овим праживотињама није била целовита. Другим речима, научници су тешко одгонетали тајну њиховог хода. Сад кад је све јасно, испричаћемо вам оно најважније о овим чудесним летачима које можете да видите још само у школским уџбеницима, музејима и научнофантастичним стриповима.

Незграпно савршенство

Летећи гмизавци или птеросаури живели су у мезозоику, поред диносаура, и заједно с њима нестали пре 65 милиона година. У школи смо их упознали као незграпне, на земљи и у ваздуху, али изгледа да тако није било. У сваком случају, не може се порећи да личе на застареле моделе које је еволуција заменила новим летећим животињама – данашњим птицама.

Захваљујући даљем проучавању, али и проналаску добро очуваних остатака ових гмизаваца – летача, на њих се више не гледа као на врсту која је недовољно еволуирала, већ их сврставамо у посебне облике који се ни са чим не пореде. То, опет, значи да еволуцију не можемо да посматрамо кроз животињски свет који данас постоји и да верујемо да садашња фауна представља оно најсавршеније што је еволуција дала. Јер, живи свет из прошлости био је прилагођен ондашњим условима, баш као што су и данас главни облици живота прилагођени околини и условима живота у њој.

Тај живи свет из прошлости нестао је као што су, кроз историју, нестале многе цивилизације које су владале нарочитим и веома распрострањеним технологијама. Ко би данас, на пример, знао да од обичних облутака начини ножеве, игле или оружје, прилагођено потребама нашег свакодневног живота?

Длаке уместо перја

Почетком седамдесетих година у Совјетском Савезу нађени су остаци Sordes pilosusa – птеросаура који је имао крзно, а с тим и посебан механизам ослобађања, односно, штедње телесне топлоте, далеко бољи од сличних механизама данашњих гмизаваца. Управо то је помогло да се птеросаури виде у другачијем светлу...

Најновија проучавања показала су да се површина крила летећих гмизаваца није састојала само од кожне мембране растегнуте између предњих и задњих удова, већ је представљала право правцато крило повезано с предњим ногама и трупом животиње. Проучавањем скелета утврђено је да су птеросаури били у стању да лете као и све птице, а не само да лебде на ваздушним струјама које су им користиле и приликом узлетања, како се досад мислило. Осим тога, недавно откривени остаци мноштва ових животиња говоре да је било много врста летећих гмизаваца који су истовремено били и различито прилагођени условима летења.

Досад је откривено око 90 врста птеросаура. Неки од њих имали су распон крила преко 12 метара и нису били активни летачи. Да би се винули у небо, заиста су чекали погодне ваздушне струје, баш као и кондори данас... Или као пеликани, кад напуне своја ждрела и кљунове са по десетак килограма рибе... Судећи по вилицама, неки од њих хранили су се рибом а неки инсектима. Необични Pterodaustro, бразилски становник из времена креде, у кљуну је имао на стотине зуба сличних китовим усима и, као китови, филтрирао је воду издвајајући микроорганизме којима се хранио. Захваљујући нарочито прилагођеном кљуну, други су се хранили мекушцима, становницима блатних обала...

Многи од ових летећих гмизаваца, на земљи и у ваздуху, имали су навике сличне свакој птици. Због тога стручњаци и настоје да из најмањих особености њиховог телесног састава извуку и нова сазнања о различитим могућностима кретања. На цртежу начињеном уз помоћ једног познатог палеонтолога видите какве је положаје, према одликама скелета, могао да заузима птеросаур – при лету или у ходу. Као што се види, на тлу се ослањао на четири ноге, а тако нешто до овог часа нису претпостављали чак ни бољи познаваоци ове области.

Д. В.

ВИДЕО БАРОМЕТАР

ДАСТИН ЧАРОБЊАК

Дастин Хофман (1937) већ дуго је међу најпопуларнијим и најбољим америчким филмским, телевизијским и позоришним глумцима. Глумом је почео да се бави 1965. године, а већ 1966. добија награду као најбољи такозвани ванбродвејски глумац. Следеће године дебитује и на филму, улогом у „Дипломцу". Одмах је номинован за „Оскара". Хофман је пре овог филма већ снимио два исте, 1967. године, али како су то биле прилично безначајне епизоде, тек се улога у „Дипломцу" узима као званичан почетак његове каријере. Током следећих година био је још три пута кандидован за ову награду („Поноћни каубој", „Лени", „Тутси"). Оскара је освојио за улогу у филму „Крамер против Крамера". Поред већ поменутих, као и оних које ћемо овога пута представити, Дастин Хофман је играо у следећим познатијим филмовима: „Пси од сламе", „Сви председникови људи", „Провалник на слободи", „Иштар" (укупно двадесетак).

1. The Graduate – Дипломац (1967)

Комедија о младићу из имућне породице који се без имало осећања упушта у везу са женом очевог пријатеља, а затим се заиста заљубљује у њену кћерку. Поред улоге Дастина Хофмана, овај филм је имао још шест номинација за „Оскара" у разним категоријама. Награду је на крају добио режисер Мајк Николс („Ко се боји Вирџиније Вулф", „Квака 22", „Горушица", „Билокси блуз"). Остале улоге тумаче Ен Бенкфорт, Катарина Рос и други.

2. Little Big Man – Мали велики човек (1970)

Некласични вестерн у ком Хофман тумачи улогу 121-годишњег човека који је једно време живео са суровим белцима па добрим Индијанцима. Његово сећање на време кад су живеле две легенде Дивљег запада Дивљи Бил Хикок и генерал Кастер заправо је пародија. У режији Артура Пена („Двобој на Мисурију", „Мета", „Бони и Клајд", „Четири пријатеља") у овом филму појављују се и Мартин Балсам, Феј Данавеј, поглавица Ден Џорџ и Ричард Малиган.

3. Papillon – Лептир (1973)

Биографија робијаша који је после много покушаја и много година успео да побегне са Ђавољег острва, затвора у Јужној Америци. Филм је режирао Френклин Шефнер („Момци из Бразила") а главне улоге тумаче Стив Мексвин и Дастин Хофман.

4. Marathon Man – Маратонац (1976)

Трилер о човеку који је игром случаја умешан у потрагу за дијамантима због којих су нацисти из Уругваја дошли у Њујорк. Филм је запањио гледаоце јер обилује сценама насиља. Редитељ је Џон Шлезингер („Поноћни каубој", „Далеко од разуздане гомиле"), а у главним улогама појављују се Дастин Хофман, Лоренс Оливије, Марта Келер и Рој Шајдер.

5. „Kramer versus Kramer" – Крамер против Крамера (1979)

Срцепарајућа прича о разведеном брачном пару који се суди око старатељства над седмогодишњим сином. Филм је награђен чак са пет Оскара (најбољи филм, најбоља режија, најбоља мушка главна улога, најбоља женска главна улога и најбоље прилагођен сценарио). У режији Роберта Бентона („Места у срезу", „Надин", „Убод ножем"), улоге тумаче Мерил Стрип, Дастин Хофман, Џастин Хенри, Дејн Александер...

Вељко Радосављевић

СВЕТСКЕ ПРЕМИЈЕРЕ

1. The Dark Crystal – Тамни кристал – 1982. САД, режија: Џим Хенсон и Френк Оз, RCA – Columbia, VHS, трајање: 92 минута.

Ово је нешто старији лутка-филм из радионице творца популарних Мапета. Пошто је имао великог успеха код филмске публике (али и код критике), очекује се да ће „Тамни кристал" добро проћи и на видео-тржишту.

2. Good Morning, Babylon – Вавилоне, добро јутро! – 1986. Италија–Француска–САД. Режија: Паоло и Виторио Тавијани. Главне улоге: Винсент Сапно, Грета Скаки, Чарлс Денс. Palace, VHS, 116 минута.

Ода пионирима филмске уметности и италијанској ликовној традицији дата је кроз причу о двојици рестауратора–градитеља који с Апенинског полуострва, у потрази за срећом, доспевају у Холивуд. Филм је био приказан на прошлогодишњем ФЕСТ-у.

3. To Catch a Thief – Држ'те лопова – 1955. САД, режија: Алфред Хичкок. Главне улоге: Кери Грант, Грејс Кели. Paramount Home Video, VHS, 97 минута.

Славни филм славног мајстора режије. Радња се збива у монденском Монте Карлу где се срећу прелепа Греј и неодољиви Кери. Међутим, догађа се и крађа накита... Овај филм појавио се у оквиру класичних филмских остварења са Керијем Грантом. Занимљиво је да је ово једна од последњих улога Грејс Кели пре него што је на врхунцу славе напустила каријеру, удала се и постала принцеза.

ВЕСТИ

● И поред бурних протеста, јавних и званичних, Американци су нека класична филмска остварења, снимљена у црно-белој техници, компјутерски обојили. Све у жељи да се, наводно, приближе савременом гледаоцу. Тако на Западу, упоредо са црно-белим, у продаји могу да се нађу верзије у колору – поред осталих филмови Станлија и Олија („Одлазак са Запада" Џејмса Хорна из 1937. године), затим „Топер", са Керијем Грантом и Констансом Бенет, редитеља Нормана Меклеода такође из 1937. као и „Песак Иво Џиме" са Џоном Вејном, редитеља Алана Дуана из 1949. године.

● Италијанска фирма „Аво филм" досетила се нечег заиста исплативог. Крајем 1988. године објавили су видео-касету под називом „Астровидео" која садржи такозвану прогнозу о томе шта поједине зодијачке знаке очекује у току ове, 1989. године, на пољу љубави, зараде, посла и здравља.

WALT DISNEY
МИКИ

ПРОДАВНИЦА
ОГЛЕДАЛА

УФ... САВ САМ МОКАР ОД СТРАХА!

ТАКО САМ НЕСПРЕТАН СА ОГЛЕДАЛИМА!
ШИЉА

ОООПС! ОДЕ МОЈЕ НОВО ОГЛЕДАЛО!

ХЕЈ, ШИЉО, ГДЕ ГОРИ КАД...

ЧЕКА МЕ СЕДАМ ГОДИНА НЕСРЕЋЕ АКО...

...БРЗО НЕ ПРОНАЂЕМ ДЕТЕЛИНУ СА ЧЕТИРИ ЛИСТА!

ВЕЋ СЕ СМРКЛО А ШИЉЕ НЕМА! НЕ ТРАЖИ ВАЉДА ЈОШ ДЕТЕЛИНУ?

ИМАО САМ НЕСРЕЋУ У СРЕЋИ, МИКИ...
ШТА?

НЕСРЕЋА У СРЕЋИ? НИШТА НЕ РАЗУМЕМ?

ПА ИМАО САМ СРЕЋУ ДА ПРОНАЂЕМ ДЕТЕЛИНУ, АЛИ НА СТРМИНИ ОБРАСЛОЈ КОПРИВОМ!
ЗА ОПЕКОТИНЕ
11-11